

ŽENA IN DOM

FEBRUAR 1939

LETO X.

ŠTEV. 2

SIERA;
zlata vrata
k etru!

Klasični repertoarni komad iz pariške opere. Ali hočete poslušati opero? Vključite svoj Siera pa boste sledili predvajanju. Tisoči delajo tudi to. Pritisk na gumb Vam to omogoči — tako enostavno je to — s Siera modelom S 53.

7 odličnih Siera lastnosti:

1. Prvovrstna kvaliteta glasu.
2. Enostavno upravljanje.
3. Velika selektivnost in občutljivost.
4. Zmanjšanje občutljivosti za motnje.
5. Izvrsten sprejem kratkih valov.
6. Solidna strokovna izdelava.
7. Ugodna cena

SIERA-RADIO

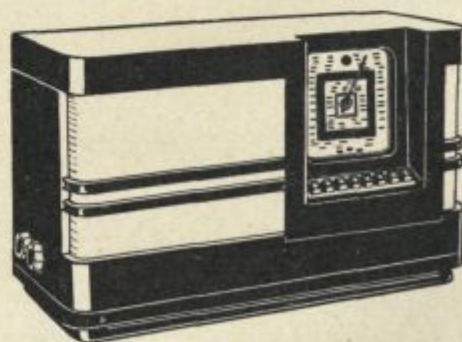
iz zlato linijo

Glavno zastopstvo za dravsko banovino

BRUNO KLEMENČIČ LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 30

TELEFON 35-58

BRZOJAVI: „SIERA“ LJUBLJANA
Zastopstva v vseh krajih Jugoslavije

Nov "na zraku prevetren" puder za lice

za
DNEVNO
svetlobo
svežost

za
VEČER
sijajen videz

BREZPLAČNO
10.000 SPECIALNIH
KASET

Presenetljiva nova ideja v proizva-
janju pudra za lice. Fabriciran po
najnovjšem sistemu, je danes puder
finejši in lažji, kakor je bil kdaj prej.
Tako je fin, da se ne more niti opaziti
na koži. Daje prekrasno gladko mat
polt, in mladostno svežino ves dan, ki je tudi
veter in dež ne moreta pokvariti. Zvečer pa
da sijajen videz, ki ga tudi potenje od plesa
v najsoparnejših prostorih pusti nedotaknje-
nega. Na patentirani način je puder mešan s
peno smetane. Zaradi tega se puder Tokalon
obdrži na koži mnogo ur in tudi to je pre-
prečeno, da bi puder absorbiral naravna
olja kože. Ta puder obvaruje kožo, da ne
postane suha in raskava ter preprečuje
tvorbo gub. Poizkusite znameniti puder
Tokalon s peno smetane. Opazujte, kako bo
že v nekaj dneh povzročil presenetljivo
zboljšanje Vaše polti.

Od deset žena jih devet uporablja na-
pafno barvo pudra. S tem dobijo trd, preveč

»olepšan« videz. Edini način, po katerem
ugotovite pravo nijanso, je ta, da poizku-
site eno barvo na eni, drugo pa na drugi
strani lica. Če niste sigurni, katere barva
odgovarja Vaši polti, Vam radi pošljemo
brezplačno štiri zavojčke pudra Tokalon
raznih barv. Ravno tako tudi dve tubici
kreme Tokalon, hrane za kožo (za dan in
za noč). Priložite Din 5.— v poštinih znam-
kah za ovoj, poštnino in druge stroške. Na-
slov: Hinko Mayer i drug. odlo 16-S, Zagreb,
Praška ul. 6.

VAŽNO: Puder Tokalon se dobi povsod
v originalnih škaticah po Din 12, 20 in 30.
Prepričajte se, da je na vsaki škatici
ime Tokalon.

Ali so res profesorji pozabljivi?

Sinček gospoda profesorja je šel z
materjo spremit očeta, ki je odhajal na
neki učen kongres. Komaj se je vlak s
profesorjem odpeljal, je prihajal na
kolodvor že drug.

«Glej, mama!» je veselo zaklical sin-
ček. «Vlak se vrača, gotovo je očka ne-
kaj pozabil!»

Da polepšate svoje USTNICE...

Zastoj izžete rdečilo, ki se ne razmaže, ne posuši in ki drži ves dan, ne da bi zapustilo sledov.
Poskusite rdečilo «GUITARE», neizbrisno in brez sledov, pa ne boste dalje iskali. — Prodaja se
povsod v 8 svetlih in prostornih nijansah ter v 8 novih barvnih tonih «Prirodna lepota 1938», po
din 48.—, 24.— in 16.—. Poskusni komad, zadosten za enomesečno rabo, stane din 9.—. Generalno
zastopstvo: Ljudevit Schön, oddelak Z. G. 4, Zagreb, Jelačićev trg 1. — Uspeh je popolnoma zamenjen.

KDOR PRI NAS KUPUJE TA VARČUJE!

NAŠE CENE GOVORE

Spomnite se naše ponudbe preizkušenih kvalitet, katere v gospodinjstvu vedno potrebujete. — Obiščite nas.

Za Vas imamo stalno v zalogi:

Šifon za vrhne rjuhe, šir. 180 cm . . .	24.—	27.—	36.—
Tkanine za spodnje rjuhe, šir. 150 cm . . .	18.—	23.—	25.—
Molino za spodnje rjuhe, šir. 150 cm . . .	14.—	17.—	19.—
Šifon beli in barvasti, šir. 80 cm . . .	8.—	do	15.—
Svilo za perilo, šir. 70 in 80 cm . . .	10.—	"	25.—
Oxford-Touring za moške srajce . . .	10.—	"	24.—
Pouplin-Tricolin za moške srajce . . .	15.—	"	32.—
Gradl-Raye za spodnje hlače . . .	12.—	"	18.—
Gradl za žimnice . . .	19.—	"	36.—
Odeje: klot gladki . . .	135.—	"	190.—
Odeje: svilene fine . . .	245.—	"	325.—
Odeje: volnene in iz kamelje dlake . . .	165.—	"	415.—
Prti namizni beli . . .	45.—	"	60.—
Prti namizni barvasti . . .	28.—	"	65.—
Zavese na meter . . .	14.50	"	48.—

INLET — PERJE — PUH — PREPROGE

KVALITETNO BLAGO — VELIKA IZBIRA

MANUFAKTURA NOVAK

LJUBLJANA — KONGRESNI TRG

N A S P R O T I N U N S K I C E R K V I

To je nekaj drugega!

«Gospod doktor, pojdite brž k nam, vihar nam je zaloputnil vrata in jih ne moremo odpreti!»

«To moraš skočiti po ključavničarja, fantek!»

«Ampak moj brat ima tam svoje prste.»

KAŠTEL D.D. ZAGREB

DOBIVA SE
V VSEH LEKARNAH
Reg.br.15426/38

Proti zaprtju

Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1936.

Nevarnost okuženja.

Učitelj je razlagal otrokom, kako je nevarno poljubljanje živali, ker se s tem prenašajo bolezni. Takoj je vprašal učence, ali pozna kdo kak podoben primer. Oglasil se je Ladko:

«Da, prosim: naša teta je vedno poljubljala papigo...»

«No, in...?» vpraša učitelj.

«In... papiga je poginila!»

*

Noče verjeti.

«Mirko, sram te bodi! Imaš umazane roke kakor pacek. Ali si videl kdaj mene s takimi rokami?»

«No, seveda, striček, ko si bil ti tako majhen, te jaz nisem videl!»

Tožljivec.

«Prosim, gospod učitelj, Perko venomer diha na toplomer, ta leze kvišku, in jaz ne morem več prenesti te vročine!»

*

Šolski izlet.

Na izletu pripoveduje gospod učitelj, kako se da po drevesnih deblih in legi sonca določiti svetovna smer.

«Kam gremo zdaj, na primer, Novak?»

«Prosim, proti jugu!»

«Prav dobro! Kako pa si to spoznal?»

«Ker je zmerom topleje!»

*

Ta pa ni skromen!

«Julček, ali hočeš še košček potice?»

«Ne, teta, nočem...»

«Kaj, ti nočeš potice?»

«...koščka nočem, ampak kos!»

*

Vrnjeni kanarček.

Deček z mačko v naročju:

«Prišel sem po deset dinarjev, ker sem našel vašega kanarčka.»

«Da, da, ampak kje ga imaš? Tole je vendar mačka.»

«Kanarček je pa v njej!»

*

Ni razumel.

Mamin god je. Jožek jo vpraša: «Mama, kaj bi hotela za god?»

«Pridnega sinčka,» vzdihne mati.

«Imenitno! Se bom vsaj z njim igral!»

Vprašanja in odgovori

Draga gospa urcdnica!

Zdravnik sem in izvršujem svojo prakso v majhnem podeželskem mestu. Preden sem nastopil prakso, so mi prijatelji svetovali, naj se ne oženim v mestu, ker bi to utegnilo škodovati moji praksi, dočim bom kot samec hitreje uspel.

Ta nasvet se je čudovito obnesel. Pacientov mi ni manjkalo, zaslužil sem veliko, ljudje so me imeli radi, neprestano so me vabile rodbine, kjer so imeli hčerke. Pa sem se kmalu poročil. Vzel sem deklico iz tega mesta, o kateri sem mislil, da sem vanjo zelo zaljubljen. Toda kmalu je ona izgubila zame vso privlačnost in zadnjih pet mesecev živim zelo žalostno življenje. Nobena reč mi ne ugaja na njej. Njeno govorjenje mi draži živce; prav tako način, kako se oblači. Njena hoja, njeno pogovarjanje z drugimi ljudmi — vse me draži. Vse, kar je na njej in kar stori, nasprotuje temu, kar sem si želel pri svoji ženi. Pri njej se strašno dolgočasim in sem bil celo tako podel, da sem ji to tudi pokazal.

Vem, da me ima rada. V sto različnih primerih mi je to dokazala, toda jaz sem vendar nesrečen. Poročena sva komaj eno leto, pa se mi zdi življenje že tako dolgo.

Moja žena misli zdajle, da sem šel na zdravniško zborovanje, toda jaz sem moral oditi, da si umirim živce in zagledam spet luč. Ampak te luči, ki mi je za življenje tako potrebna, ne najdem nikjer. Prosim, svetujte mi kaj.

Odgovor: Edina luč, ki bo razsvetlila vašo dušo, je luč resnice. Če ste popolnoma prepričani, da je v vas umrla sleherna iskra ljubezni do vaše žene, da vam ni zanj čisto nič, da vam ni niti simpatična, da ne bosta mogla nikoli srečno živeti skupaj, potem zberite v sebi pogum in poštenje ter ji to tudi povejte. Povejte ji prav tako, kakor čutite, samo ne žalite je!

Ako vas ima rada, bo ta udarec zanj strašen. Toda počasi bo prebolela in potem bo to zanj boljše. Vsaka žena je nesrečna, če je mož ne ljubi več, pa živi zraven nje kakor tujec. Take ženske hrepenijo po ljubezni, ki je ne dobijo pri svojem možu. Trudijo se, da bi raznetile iskro ljubezni v plamen, pri tem pa se vse izmučijo, ker iskra nima v sebi več pogojev, da bi vzplamtela. Brezuspšno se taka žena trudi, da bi ustregla tistemu, katerega ne zanima nič, karkoli stori. Najbolj ponižujoče zanj pa je zavest, da njemu ne pomeni nič, da ga dolgočasi, da mu draži živce in da ga je morda nje celo sram.

Mnogo moških je tako finih, da ne dajo svojim ženam tega nikdar prav čutiti. Prav zato, ker se tak mož zaveda, da svoji ženi ni tisto, kar si ona želi, je v drugih ozirih bolj pozoren, da nekoliko nadomesti ljubezen. On je kakor sentimentalni Tommy, ki bi rekel sam sebi: »Zdaj je čas, da poljubim ženo, ki jo imam rad.« Ali: »Zdaj imam lepo priložnost, da ji pokažem, kako jo cenim.«

Toda večina moških ni tako fina. Brezobzirno postopajo z ženo, nobena beseda ali kretnja jim ni pretrda, samo da ji dokažejo, kako jo mrzijo. Zato, ker so se v življenju zmotili, mora trpeti ona.

Luč resnice, ki jo boste našli v samem sebi, je vaša edina rešitev. Ne glede na vaše duševno stanje si oglejmo praktično stran te neprijetne situacije. Če ste poročili dekle iz mesta, kjer ste zdravnik, dekle, ki je pri izpremibi vaših čustev popolnoma nedolžna, ne bo dobro vplivalo na vašo prakso, ako se razideta. Pa tudi, če zapustite ta kraj, ne boste zaradi tega svojega postopka nikdar več na dobrem glasu.

Tudi si morate biti čisto na jasnem glede samega sebe. Skoraj vsi poročeni ljudje pridejo po medenih tednih v nekako čustveno stagnacijo in želijo, da bi se ne bili poročili ali pa da bi bili vzeli koga drugega. To je nekaka reakcija sentimentalnosti in močnega čustvenega življenja, ki pusti v ustih slab okus. Hrepenenju je zadoščeno, pro-

Zakaj so nekatere žene tako očarljive?

Ali so one posebne ljubljenske sreče? Ali imajo več časa in sposobnosti, da se polepšajo? Ali pa uporabljajo posebno draga sredstva? Ta privlačnost zavisi samo od redne in pravilne nege polti. Da boste imeli uspeh, uporabljajte dnevno Elida kremo Ideal, ki je tako učinkovita zato, ker vsebuje hamamelis. Vaša polt bo dobila tisto negovanost, ki napravi mnoge žene tako očarljive.

Pomladite kožo!

Privoščite ji tudi ponoči pravilno nego. Elida Citron Cold Cream čisti in hrani kožo ter jo ohrani svežo in čisto.

ELIDA

KREMA

IDEAL

stost je izgubljena, povrh pa pride še odkritje, da oseba, s katero je poročen, ni niti malo tisto, kar je sanjal.

Moj nasvet bi bil: ostanite pri svoji ženi in iščite na njej dobre strani. Privadili se boste nanjo in vse bo dobro.

KALODERMA-GELEE

SPECIALNO SREDSTVO
ZA NEGOVANJE ROK

novih čevljev, zapisnik mi očita, da sem porabila več kave kakor prejšnji mesec in torej ne smem več gostiti svojih prijateljic s to dišečo pijačo, skratka — zapisnik mi vedno dobro in prav svetuje. Tako imam zmerom točen pregled o svojih «financah».

S spoštovanjem L. J., uradnica.

Spoštovana gospa urednica!

Dolgo že vodim gospodinjsko knjigovodstvo. Skraja se mi je upiralo, pozneje sem se pa navadila. V začetku sem samo prvi teden v mesecu zapisovala izdatke, pozneje se mi ni ljubilo več in šele po nekaj mesecih sem spet pričela in se privadila točnemu zapisovanju. Zdaj pa se mi le malokdaj zgodi, da pozabim kaj zapisati.

Zapisovanje izdatkov nam prinaša predvsem to korist, da imamo pred možnimi očitki mir. Vsaj pri meni je bilo zmerom tako, da je bil mož nejevoljen, kadar sem ga prosila za denar. «Kaj si že vse porabila? Res ne vem, kaj delaš z denarjem. Kaj pa si prav za prav kupila?» Dokler nisem imela knjigovodstva, sem morala zelo premišljevati in večkrat sem pozabila našeti reči, za katere sem izdala denar, potem sem pa morala slišati očitke: «No, vidiš, torej moraš imeti vsaj še trideset dinarjev! Kje so? Tako delaš z denarjem, jaz se pa trudim ves dan!» Bog mi je priča, da sem bila takih očitkov kaj malo vesela. Zdaj pa tiho brez besed položim pred moža gospodinjsko knjigo ali pa mu rečem: «Kar poglej pa boš videl, kam sem dala denar in koliko mi je še ostalo!» In tako se kvečjemu zgodi, da mož ponižno vzdihne: «Da, da, denar kopni! Vse stane!»

Tako mi je gospodinjski koledar že mnogokrat pomagal, da sem se ognila prepiru. Že zato mu moram biti hvaležna. Lepo Vas pozdravlja

M. L., žena učitelja.

Kakšno korist nam prinaša zapisovanje izdatkov?

(Naša nova anketa.)

Spoštovana gospa urednica!

Z velikim zanimanjem sem prebrala razpis Vaše nove ankete, ki se mi zdi za današnje čase kaj primerna. Prepričana sem, da vsaka dobra gospodinja zapisuje izdatke in dohodke in jih skuša spraviti v ravnotežje. Tako ima človek zmerom točen pregled in takoj ve, koliko sme še izdati, da ne bo do konca meseca v zadregi.

Zadnje mesece so se živila občutno podražila, tako na primer mast, moka in podobna važna živila, plača pa je ostala ista. Po gospodinjski knjigi gospodinja hitro dožene, koliko več porabi zdaj za kuho in kje lahko prihrani presežek.

Zadnja leta vpisujem izdatke v Vaš gospodinjski koledar in rada priznam, da sem zelo zadovoljna z njim. Pregledno je urejen in popolnoma ustreza mo-

jim potrebam. Tovarišicam, ki doslej niso zapisovale gospodinjskih izdatkov, toplo priporočam, da to vsaj en mesec store! Čudile se bodo, koliko lažje bodo izhajale z gospodinjskim denarjem.

Z odličnim spoštovanjem

M. Z., žena pismonoše v Ljubljani.

Velecenjena gospa urednica!

Mama mi je zmerom svetovala, naj si zapisujem vse izdatke, češ da bom potlej rajši varčevala in znala bolj ceniti vsak dinar. Ubogala sem jo in zdaj že deset let redno zapisujem vse izdatke. Prvega, ko dobim plačo, pregle dam, koliko sem prejšnji mesec porabila, in si razdelim izdatke, da ne pridem pozneje v zadrego. Moj zapisnik mi svetuje, ali si lahko dam delati novo obleko, zapisnik mi prepove nabavo

Kazen in nagrada kot vzgojni sredstvi

Kazni in nagrade kot sredstva za vzgajanje otrok smemo uporabljati le kakor najredkejše dišave pri kuhi; kakaj pogostne kazni — pa tudi nagrade — niso učinkovita vzgojila. Čim redkejše so, tem bolj učinkujejo. Toda pogosto nagrajevati in kaznovati ne smemo samo zaradi tega, ker izgublja kazen in nagrada s tem svojo učinkovitost, temveč predvsem zato, ker skoraj nikoli ne vemo zanesljivo, ali kaznujemo, odnosno nagrajujemo pravično. Pri teh vzgojnih sredstvih je naj-

Tako lahko vara ogledalo!

Tudi če pogledate v ogledalo in vidite, da so Vaši zobje beli in lepi, je že mogoče, da zobni kamen na njihovi notranji strani vrši svoje uničevalno delo. Če hočete imeti ne samo bele, temveč tudi zobe brez zobnega kamna, tedaj uporabljajte Sargov Kalodont! To je v Jugoslaviji edina zobna krema, ki z učinkovitim sulforicinoleatom in rednim čiščenjem odstrani zobni kamen.

Kalodont-ova
ustna voda
čudovito
osvečuje

SARGOV

KALODONT

Proti
zobnemu
kamnu

važnejše, da so popolnoma pravična, tako pravična, da bi celo kaznovani ali nagrajeni moral priznati, da je to zaslužil.

Tako pravične so navadno samo naravne kazni in nagrade, t. j. take, ki so same po sebi prijetna ali neprijetna posledica dejanja. Naravna nagrada je na primer veselje nad izvršenim delom, naravna kazen je na primer potolčeno koleno zaradi neubogljivosti. Včasih seveda posledica dobrega dejanja ni naravna nagrada in posledica slabega dejanja ni naravna kazen. Tu naj posebej vzgojitelj vmes z umetno nagrado, z umetno kaznijo. Pa tudi te morajo biti take, da jih občuti otrok kot naravne posledice svojega dejanja. Nagrada je upravičena le tedaj, ako je zaslužena. To se pravi, da ne nagrajemo prirojenih odlik. To namreč ni zasluga otroka, da je razumen in prebrisan. Otroka ne nagrajamo zaradi tega, ker je storil svojo dolžnost, ker je ubogal, ker je govoril resnico. To

mora biti za prav vzgojenega otroka nekaj samo po sebi razumljivega, kar ne zasluži nagrade. Otroku damo nagrado samo takrat, kadar stori več, kakor je njegova dolžnost. Kadar je marljivejši, rednejši, kakor bi moral biti, kadar premaga veliko izkušnjo. Za nagrado pa mu ni treba dati takoj kakšnega darila, dovolj je, če ga pohvalimo. Seveda ni prav, ako otroka preveč hvalimo in pred drugimi, kajti sicer bo iz njega ničemuren in domišljav človek.

Tudi kazen je upravičena le tedaj, ako je zaslužena. To se pravi, da ne kaznujemo prirojenih slabosti, na primer nestanovitnosti, slabega spomina, težkega razumevanja. Za to otrok ne more. Sploh ne kaznujemo otrok, dokler se ne zavedajo svoje krivde. In potem samo tedaj, ako ni zadela otroka naravna kazen, ne da bi bili mi posegli vmes. Nikoli ne kaznujmo v jezi in razburjenju! Nikar otrok ne pretepajmo! Dovolj je, če jih pokarimo ali jim prepovemo razne zabave. Pretepa-

nje kaj malo vzgaja, dela pa otroke trmaste, sarove. Z otroki moramo ravnati samo po dobrem, otrok in konj ne smemo tepsti. Kakor hitro konja udariš, je že pokvarjen, in otrok prav tako. Gre torej za to, da ne navadimo otroke na stroge kazni, potem bodo tudi zmerne kazni vselej zalegle.

Z vidika stroge morale je prav za prav kazen in nagrada slabo vzgojno sredstvo. To pa zategadelj, ker z nagrado navajamo otroke, da bi delali dobro zato, ker bodo nagrajeni, s kaznijo pa jih učimo, da ne smejo delati slabo iz strahu pred kaznijo. Ampak, prosim, mar je to moralno, če je človek dober zavoljo tega, ker ima iz tega dobiček, in če ni slab samo zato, ker se boji kazni? Nemški filozof Kant je zapisal: «Ako hočemo utrditi pravno (moralno), ne smemo kaznovati»; k temu moramo dodati: ne smemo tudi dajati nagrad.

Vsi se nam!

novosti za prehodno in
pomladno sezono 1939
že prihajajo!

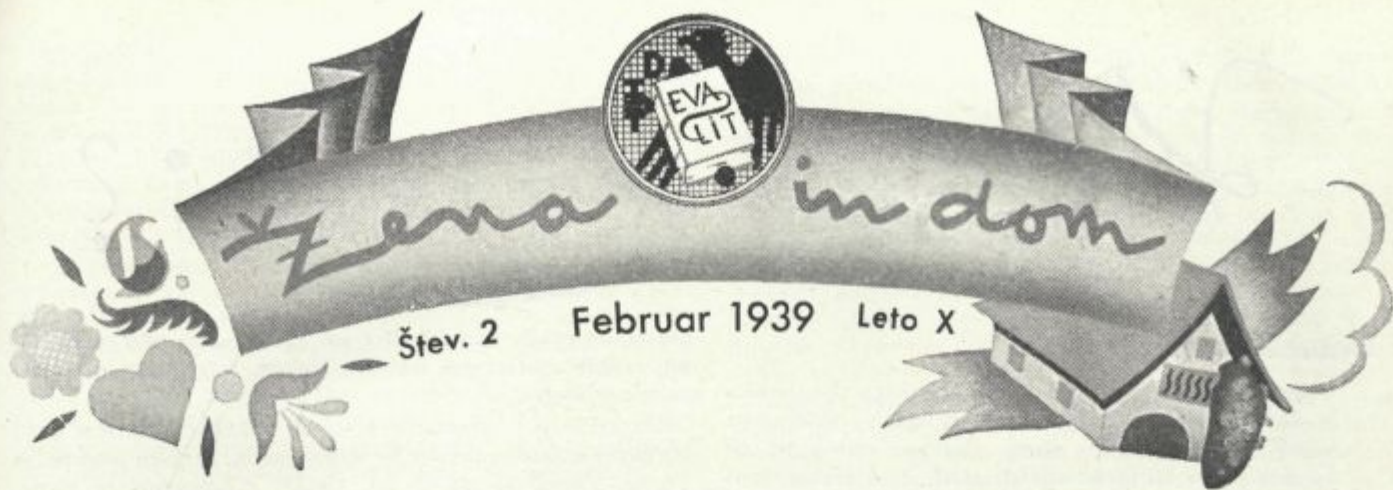
VEDNO NAJNOVEJŠA ZALOGA IN NAJVEČJA IZBIRA
BLAGA PO ZADNJIH PREDPISIH MODE

MANUFAKTURA

F. KS.

Souvan

MESTNI TRG 24

Drage naročnice in bralke!

Minul je Božič; za nami je Novo leto, sveti Trije kralji in tudi počitnice so pri kraju. V shrambi že davno ni več rahlega, mlečnega kruha in potic. Zavržena in pozabljena sameva na dvorišču božična smrečica. Pestre slikanice so vse poslikane; knjige prebrane. Sviter, ki ste ga s toliko ljubeznijo spletli svojemu nadebudnemu sinku, nosi že vidne sledove njegovih nikdar mirujočih rok in punčki vaše najmlajše gleda izpod pestrega krilca samo še ena noga. Smuči, sanke in drsalke, ki so zaposlovale mladino od ranega jutra do večernega mraka, so se morale ukloniti višji sili: šoli. Zamrl je ves vrišč in živžav ob hišah, po holmih in gričih. Vse to je zdaj za nami in življenje spet polzi svojo staro enolično pot.

In to je najprimernejši čas, da se v miru zamislimo nazaj na tiste praznične dni, na vse, kar nas je takrat razveseljevalo in osrečevalo, pa tudi na vse, kar nas je vznemirjalo in begalo. Mar je bilo res treba tistega grenkotrpkega občutka, ki vas je zajel, ko ste zagledale poleg visoke, zlatorumene sosedine potice, svojo ubogo pone-srečenko, vso zgrbljeno v oklepu ožgane skorje?

In kako neprijeten občutek vas je zajel, ko so otroci ugotovili, da je sosedova smrečica v svojem pestrobarnem nakitu lepša od vaše, ki je bila vendar tako veličastno lepa v svojem bleščečem belem okrasju. Ob prihodnjem božiču torej ne pozabite, da vaš okus ni tudi okus vaših otrok. Prisluhnite jim, pa boste zvedeli, kakšno božično drevo si mislijo: ali pestro ali vse sinje ali morda bleščeče belo. Morda bi videli višek vse sreče v jasicah pod njim. Jaslice s hlevčkom in sveto družinico, z osličkom in čredico ovac. Kaj pomeni Metki modra oblekica, ko ji je pa tako neznansko všeč rdeča? Kaj so Petru modne rjave ali celo bele snežke, ko si je vendar tako želel črnih škornjev, prav takšnih, kakršne ima sosedov Jurček? In slednjič — kaj so otroku drsalke, čeprav še tako lepe in leskeče, ko se je pa v duhu že videl na sankah ali celo na smučeh?

Želja je prva stopnja veselja in sreče, ki se izpolnjena poveča, neizpolnjena pa spremeni v razočaranje, v žalost in bolest. Zato prisluhnimo in opazujmo! Če se je pa morda prav vam krčilo srce v boleznem spoznanju, da s svojim darilom niste zadeli pravo, da ni vzbudilo niti trohice veselja, pozabite na to! Glejte, v teh dneh se dele spričevala in spet imate priložnost, da izkažete svojo ljubezen tistim, ki so vašemu srcu najbližji — svojim otrokom.

Ne pozabite, da je v priznanju kakor tudi v razumevanju največja izpodbuda za nadaljnje delo in za nadaljnji trud. Če bo torej uspeh zadovoljiv, skušajte otroku izpolniti to ali ono željo! Storite to, čeprav vam bo morda težko, zakaj to bo osnova otrokovi sreči.

Ako pa vas bo spričevalo razočaralo, ne izgubite razsodnosti! Govoriti ne sme samo palica, ampak v prvi vrsti srce. Ne obsojajte, preden niste našli, kje je izvor in vzrok neuspeha! Poglobite se v otrokovo miselnost, v njegovo duševnost pa boste prav gotovo našli tisto besedo, ki bo otroku najzanesljivejša opora za bodoči uspeh.

Uredništvo.

Zahvala uprave

Vsem številnim naročnicam, ki so nakazale naročnino za vse leto naprej, se prav lepo zahvaljujemo; prav posebno pa naročnicam, ki so že obenem nakazale tudi naročnino za pet gospodinskih knjig. Te gospodinske knjige bodo dobile kakor prejšnja leta v jeseni. Letos bodo prav posebno zanimive. Naročnice, ki za te knjige še niso nakazale, pa prosimo, da to store, če le morejo, še ta mesec. Hvaležni jim bomo za to, saj nam s tem prihranijo veliko dela. Zato smo vsem tistim, ki so nakazale najmanj 68 din, poslali že stekleničko kolonjske vode. Onim, ki so poslale tudi za priporočnino, smo zavitek poslali priporočeno. Ostalim smo jo poslali kot poštni vzorec. Seveda smo naslove trikrat pregledali in je vsaka pomota izključena. Če katera ni dobila, naj takoj reklamira na pošti.

Še enkrat prisrčna hvala.

UPRAVA.

Kdaj začnemo živeti?

S štiridesetim letom!

Walter B. Pitkin, profesor kolumbijskega vseučilišča, je napisal knjigo: «Življenje se prične s štiridesetim letom». Njeno geslo se glasi: «Na nas samih je, ali hočemo biti s štiridesetimi leti stari, ali s šestdesetimi leti mladostni.» Iz knjige, ki je doživela ogromen uspeh in daje mnoge koristne napotke, naj povzamemo nekaj odstavkov, ki nam nudijo vpogled v življenje in težnje ameriškega ženstva in lahko bodrilno poslužijo tudi našim štiridesetletnicam. To knjigo bomo v jeseni izdali v našem jeziku, na kar že danes opozarjamo!

H. G. Wels je nekoč vprašal, ali ostane meščanskim ženskam po štiridesetem letu še kaj drugega kakor igranje bridgea. Odgovoril si je: «V današnjih okoliščinah ne vedo marsikateri ženske med štiridesetim in petdesetim letom nič pametnega početi. V svoj stari poklic se ne morejo vrniti, če so ga pred poroko sploh imele. Nove možnosti pa se jim nikakor niso odprle.»

Za to žalostno ugotovitev se dajo navesti premnogi primeri. V vseh civiliziranih deželah na svetu so ženske, ki prav za prav ne vedo, kaj bi počele. Njihovi otroci so na univerzah ali v poklicu; moške tiče do ušes v svojem delu. Nesrečne žene pa posedajo in ne vedo, kaj bi! Obupane pričnejo zdaj to, zdaj ono: pristopijo h klubu, podpisujejo resolucije in osnutke zakonov, mešajo cocktaile, vohljajo romane, potujejo po deželi — samo da bi se iznebile dolgočasje, ki leži kakor prekletstvo na naši moderni civilizaciji. Njihov nepokoj in njihova brezsmotnost dokazujeta jasno, da jim docela nedostaja vzgoje. Svet, v katerem živijo, je poln ugodnih priložnosti; toda te uboge žene so tako slepe in gluhe, da gredo mimo vsega tega in ostanejo rajši nesrečne.

Tem ženskam je treba zaklicati, da jih čakajo milijoni nalog. Če hočejo služiti denar ali želijo postati slavne, predvsem pa, če se upajo izpostaviti sumničenju in preziru svoje družbe, se lahko odločijo za eno izmed teh možnosti. Nikakor jim ni treba puščati v nemar volje, razuma in znanja.

V prihodnjih tridesetih letih mora biti Amerika od temelja novo izgrajena, ako noče propasti. Nekdo mora v naših umazanih mestih in v njihovih še bolj umazanih upravah napraviti red, toda ne z vpisom v demokratsko ali republikansko stranko. Nekdo se mora lotiti načrtov in zidave desetih milijonov novih bivališč, da že vendar izginejo s tal podrtije, zgrajene po vojni zgolj iz špekulacije. Nekdo mora iztrebiti vsa današnja višja učilišča, internate in univerze, ki so pravi vzgoji v napoto. Nekdo mora izdelati načrte, po katerih bodo starejši ljudje, ki so bili v dobi strojev vrženi na ceste, dobili spet delo in kruh. Nekdo mora pripomoči napredku našega kmetijstva — nebo naj mu pošlje pravo misel! Nekdo mora vzgojiti kupce in jih strniti, da posredništvo in prevoz ne bosta še dalje čezmerno ztiševala cen. Nekdo naj vendar poizkusi izboljšati radio in film! Treba je določiti smernice za res smotno vzgojo odraslih, namesto da nam nekateri vzgojitelji po svoje solijo pamet. Treba bi bilo...

Dovolj! Spisek teh odločnih velelnikov nima kraja!

Našim štiridesetletnikom, moškim in ženskam, pritiče nalog, da nam dajo načrte, potrebne za delo napredka. Zakaj? Ker so s tem zvezana vprašanja pretežavna in preveč vsestranska, da bi jih zmogli mladi ljudje. Ti bi morali biti pravcati ženiji! Tu so zgolj starejši ljudje na mestu. Na marsikaterem področju lahko štiridesetletna ženska posebno

pametno svetuje in vodi. Brž pa, ko je načrt narejen, mora biti izvedba poverjena mlajšim ljudem, ker imajo več volje in sposobnosti.

Ženski, ki je študirala, se življenje nikakor ne prične pred štiridesetim letom. Prej se ne more iznebiti bremen nesmiselne vzgoje. Potrebuje mnogo let, preden si opomore, in marsikatera brazgotina ostane za vedno. V Ameriki imamo domove za dijakinje, ki jih imenujemo «tvornice starih devic». Willis J. Ballinger, ki je izumil to ljubeznivo označbo, vidi njihove glavne slabosti v naslednjem: Malo je dijakinj, ki se poročijo, ker so jim že v šoli vtepli v glavo, da v življenju predvsem gospoduje razum. V domovih dijakinj naravnost neusmiljeno preganjajo vsako zdravo čustvenost in radost družinskega življenja, kakor da je to nekaj nedostojnega. Življenje v takšnem domu napravlja ženske telesno manj prikupne in družabno neokretne. Profesorice so pogosto same značilen zgled starega devištva in ozkosrčnosti. Diakinja, ki se poroči in želi normalno živeti, zgubi vse stike z onimi leti, ki jih je preživela v dijaškem domu. Takšna dekleta so «blago, po katerem na ženitvenem trgu ni povpraševanja». — Pri tem pa te ženske izprva niso bile brez čarov in nemara tudi ne brez pameti. Ali ni žalostno, da so morale preživeti pet in dvajset let, nakar so lahko pričele iznova. Izdelki «tvornic starih devic» ne dosežejo pred štiridesetim letom dovolj samospoznanja in humorja, da bi popravili svoje napake. Tisočera dekleta, ki so dovršila študij, so v dvajsetem in tridesetem letu nezadovoljna, če ne hudo nesrečna, in se nekako ne morejo znajti. Njihovo življenje se znatno poenostavi, ako se omožijo. Ostale kaj lahko zapadejo «sedmerim grehom zaposlene ženske», kakor to imenuje Ana Armstrongova. Ker menijo, da je vse zadovoljstvo v delu in uspehu, gredo brezbržno mimo življenja, ne da bi slutile, da se jim bo to omalovaževanje občutno maščevalo. Iz ust ženske v poklicu so naslednje upoštevanja vredne opombe:

— Često se izprašujem, ali ne streljamo ženske v poklicu pogosto daleč čez cilj in smo tako pogosto brez pomoči zgolj zato, ker pri vsej razumnosti in izobrazbi prevažno presojamo stvari; ker smo izkratka prevestne in se preveč trudimo. Naša prevelika pametnost je hkrati naša največja napaka. Imele bi gotovo precej več uspeha, če bi ubirale zlato srednjo pot. Same sebi bi morale posvečati več časa, potem bi več opravile!

Toda prav tega ne zmorejo naše bistre študirane ženske. Življenje jim je pretežavno in presojajo ga s premalo humorja. Tudi ko so že deset ali dvajset let z univerze, se ne iznebijo svojih starih nazorov. Nedavno mi je pripovedovala mlada dama — piši in reci: tridesetih let —, da se bo po petletnem delu v pisarni vrnila k učiteljskemu poklicu. Strogo resnega obraza mi je razlagala: «O tem sem si vendar čisto na jasnem: če spet postanem učiteljica, ne morem več misliti na lastno osebno življenje. Toda tako je več ali manj že z vsemi učitelji — za človeško družbo smo izgubljeni. In kaj je na tem takega? Moje življenje je že zato nilo...» Ali morete kaj takega verjeti?

Stavil bi, da bo tale mlada, od sveta odvrnjena dama na svoj štirideseti rojstni dan bolj vesela in zadovoljna. Ker je po prirodi nenavadno bistra in bo po petih ali šestih letih dosti zrelejša, bo kmalu doumela, da je med štiridesetim in sedemdesetim letom še mnogo, mnogo časa. Kakor mnogim njenim starostnim tovarišicam, bo tudi njej šele zdaj življenje zanimivejše, in bo izkušala popraviti, kar je zamudila v preveč resni in neveseli mladosti.

O, mar bi bile vse ženske tako pogumne kakor Jana Allenova! Ta nam pripoveduje o sebi, da jo je deset let potem, ko je zapustila univerzo, nenadno srečala pamet. Začela je živeti. Dotlej je bila docela zajeta v svoj poklic, ki je bil dobro plačan in ji je celo ugajal. Ker je bila poročena, si je to reč lahko olajšala. Toda okužil jo je pač brezmisljeni ameriški pohlep po delu in je sedem let zvesto zahajala v pisarno. Potem pa —

— Neka gospa, ki je bila pred menoj v poklicu, me je povabila na kosilo... Kot dijakinja je bila ta ženska vesela, sveža, ljubezniva stvarca. Zdaj je bila že deset let v poklicu in je ni bilo mogoče prepoznati: okretna, hladna, odločna, samozavestna. Njeno življenje je en sam lov za uspehi. Razen zvez, ki jih mora sklepati, in razen sklepov, ki jih mora doseči, ni zanjo skoraj nič drugega na svetu. Izginil je poslednji drobci veselosti in sproščenosti. Svojo očarljivost, prirodnost in brezskrbnost je zamenjala za svoj poklic. Čas je tu zgolj zato, da se služi denar; česa drugega ne vé ta žena početi s seboj...

To žalostno svidenje je spravilo Jano Allenovo k pameti. Ven iz zagate, dokler je še čas! Obesila je svoj poklic na klin in sklenila, da se življenju ne bo več umikala. Seveda je po takem sklepu morala omejiti svoje izdatke. Z družinico se je preselila v cenejše predmestje, kjer je našla ljubko hišico z vrtom. Zdaj lahko prebira svoje knjige, vabi lahko ljubeznive ljudi, goji cvetice in se vedno bolj izpopolnjuje v najlepši umetnosti, v gospodinjstvu. Že dve leti živi tako in je videti, da se ji imenitno godi...

Izredna dejanja štiridesetletnih žensk so danes tako splošno znana, da nam jih ni treba naštevati. Iz dolgega seznama dobro znanih imen naj navedem samo nekaj primerov.

Poznam petintridesetletno učiteljico, ki poučuje na neki višji šoli. Ljubi svoj poklic, ob katerem pa ima vendar dovolj časa, ki ga pametno izkorišča. Pred leti ji je slučajno padel v roke cenen časopis, v katerem so bile same ljubavne zgodbe. Te zgodbe ji nikakor niso bile všeč. Pomislila je: škoda, da morajo mladi ljudje brati takšne reči. Pri tem se je spomnila, da so ji odrasli učenci zaupali pač že mnogo

zanimivejše reči. In se je vprašala: »Zakaj bi ne napisala, kar mi pripovedujejo fantje in dekleta? Gotovo čitajo ta časopis. Napisala bom svoje zgodbe tako, da nihče ne bo opazil, koga opisujem. Vprašanje ljubezni, ki zanima mlade ljudi, bom obravnavala tako, da bo koristno slehernemu mlademu bralcu...» Poizkusila je in je uspela takoj s prvo zgodbico. Zdaj napiše vsak teden vsaj eno zgodbico in zasluzi s tem več kakor s šolo. Večkrat pride k njej kakšna učenka in ji zaupa to in ono, ali pa izprašuje v težavnih osebnih zadevah za nasvet. Tedaj ji bistra učiteljica rada priporoči te zgodbe. In mlada stvarca najde nauk v razpravah, ki pa so odete v oblačilce prikupne povesti. To lahko mladenki prijetno pomaga.

Vem, da primer te učiteljice ni osamljen. Nešteto je možnosti, po katerih se dajo izkušnje v poklicu izkoristiti za vsakdanjost. Preglejte spisek slovečih ameriških žen! Koliko izmed njih je zaslovelo šele po štiridesetem letu ali celo še pozneje! Marsikatera pisateljica je objavila svojo prvo knjigo šele s šestinšestdesetim letom. Večina žensk je štela nad 36 let, ko je napisala prvi res pomembni spis. Več kakor polovica vseh slovečih vzgojiteljic je zaslovela med petdesetim in petinšestdesetim letom. Mnoge učiteljice, ki so med petintridesetim in petdesetim letom dale slovo svojemu poklicu, so našle nov poklic, največ v pisateljevanju. Pomislimo na gospo Žaneto Little Storyjevo, ki je med štirinšestdesetim in trinosemdesetim letom izdala dvanajst knjig — prej pa prav nobene!

Tudi dr. Lillian Martinova spada sem. Danes ji je štiri in osemdeset let. Leta 1916. je kot šestinšestdesetletna dala slovo stolici za dušeslovje na standfordski univerzi, ker je pač dosegla starostno mejo. Odtlej deluje tem marljiveje v zavodih za živčna obolenja. Zadnje čase se posebno bavi z zdravljenjem starostnih pojavov. Še zmeraj vodi dve največji psihiatrični kliniki na obali Tihega oceana. Za njo se je življenje pač dovolj očitno pričelo šele s štiridesetim rojstnim dnevom...

Ta spisek bi lahko nadaljevali brezkončno, a naj vam zadostuje že omenjeni kratki izvleček za dokaz, da pričnejo ženske prav živeti šele s štiridesetim letom.

Jerica Parmova:

UGANKA, KI JE MOŽ NE RAZREŠI

Gospa Helena je bila že dolgo omožena (recimo eno leto), zato ji ni bilo več toliko za moža. Zadovoljno je hodila doma v jutrnji halji in sploh ni gledala na to, ali je ta halja lepa in vabljiva ali ne. Saj se je dovolj lepo oblačila in skrbela za svojo zunanost, dokler je hodil Milan k njim na dom ali kadar se je odpravljala na sestanke.

Takrat so morale biti rokavice lepo čiste, nogavice skrbno zašite, pričeska in vse drugo kakor na sliki. Zdaj pa je, hvala Bogu, omožena in se ni treba za nikogar lepo oblačiti. Milana ima doma in nihče drug ne vidi, da so barve njene domače obleke od samega prahu obledele.

In ker Milan molči, ker morda tega ne vidi, ali pa vidi, pa ga je sram povedati, zato se gospa Helena lepo oblači samo, kadar gre z doma. Takrat pa zelo skrbno.

Iz raztrganih copat zlezejo nožice v lepe čevljičke in namesto zamaščene domače halje si obleče gospa Helena krasno obleko iz žoržeta. Potem stoji pol ure pred ogledalom, ličeca gospe Helene lepo rdijo, ne da bi vzbujala pozornost, in ustnice se rdečkasto svetijo. Celu na nohte ne pozabi, tudi ti se rdeče blestijo.

Toda nestrpni Milan kliče že desetič: »Hitro, hitro, sicer bova zamudila.«

Torej brž še en pogled v zrcalo, da bo bolj samozavestna. Gospa Helena spet stopa ob svojem Milanu kakor nekoč, ko še ni bil popolnoma njen.

Oba molčita. Gospa Helena premišljuje, ali ni česa pozabila, Milan pa si spet misli, da je svet neusmiljen, ker jemlje človeku iluzije. Tako čudno se brez njih živi! Nikoli bi ne bil verjel, da zakon tako nemilosrdno odganja sanje o veliki ljubezni. Nikoli bi ne bil verjel, da se ženska po poroki tako izpremeni. Kako je to, da nima Helene več tako rad? Ali se je tako izpremenila? Je postala morda grda? Ali pa se je zaljubil v drugo? Ali mu res ugaja Helenina prijateljica, ki rada z njim koketira? In s tem vprašanjem pride Milan v družbo, ne da bi si priznal, da namerava primerjati Heleno z njeno lepo prijateljico.

Obe sedita druga poleg druge. Helena in njena prijateljica, ki je prepričana, da bo Heleno zasenčila. Milanove oči se izprehajajo od te do one in primerjajo. Toda — kako prijetno presenečenje! Ali je to res Helena? Tako lepa in elegantna? Kako je to, da tega doma ne vidi? In te rdeče ustnice. Ali so take po naravi? Ne more se premagati, da bi ne vprašal: »Od kdaj si pa barvaš ustnice, Helena?«

»Jaz? Kaj si se spomnil? Le poglej!« pokaže Helena zmagovalno papirnati prtič, s katerim si je obrisala ustnice, pobarvane z rdečilom, ki ne pušča barve. »To, prijatelj, je od Boga«, pravi in izzivalno pošili na ustnice prijateljice, ki puščajo barvo na robu skodelice.

V Milanovih očeh je ponos, usta se mu na široko smehljajo. Tako je srečen in ponosen, da je Helena tako lepa in da njene ustnice niso pobarvane! In še tako zapeljiv pogled njene prijateljice ga ne odtrga od Helene. Iznova je zaljubljen ali pa še zaljubljen!

Spet se je zasvetila lučka

Velika bela hiša z belimi okni. V njej velike sobe, polne svetlobe in sonca. In v vsaki sobi bele postelje; velike, in ob vsaki veliki še po ena majhna.

Pred sobami je hodnik, dolg, tudi bel in tudi svetel. Na tem hodniku srečujemo ob vsakem dnevnem času može. Take, ki hitijo mimo nas žarečih oči in smejočega se obraza. Pa tudi take, ki z zbeganimi, mrtvimi očmi in z opotekajočimi koraki merijo hodnik od kraja do konca. Ki s trepetajočim srcem čakajo, da se tam nekje odpro vrata in da mu povedo, da je njegova uboga žena vendarle ostala živa in da je živ tudi njegov otrok.

Porodnišnica. Že ko prestopimo prag te hiše, začutimo, da nas obdaja prav posebno ozračje, polno nemira in pričakovanja. Ne samo v zasebnih hišah, kjer je porod redek dogodek, tudi tu v tej hiši, kjer se novo življenje poraja dan za dnevom, da, celo uro za uro, je tako. Tudi tu so vse misli matere in sorod-

Prva kopelj — prvi užitek.

tudi za stvari, ki bi ji morale biti prav za prav nevažne: komu je otročiček podoben, kakšne oči in kakšne laske ima, ali ima morda znak, ki ga ima tudi ona ali njen mož?

Otrok sam pa ni videti, kakor da je »ugledal luč sveta«. Vzlic temu, da kaže sicer vse znake življenjske zmožnosti, ne vidi in ne sliši; še kričati neče in dihati; samo udje se gibljejo in premikajo. To stanje traja le nekaj sekund. Konča ga kratek dih, ki mu običajno sledi prvi jok. Ta prvi znak življenja izvabi še tako izmučeni materi srečno-blažen smehljaj in njen obraz zažari v nepopisno lepi, blaženi meh-kobi, ki bi ji zaman iskali primere.

Po prvem dihu prične tudi otrokova kri samostojno krožiti po žilah. Otrok je postal samostojno bitje. Sedaj ne potrebuje več neposredne zveze z materjo in zato sledi prva majhna operacija v življenju vsakega človeka: pre-rez popkovine.

Še preden pa se prereže popkovina, se izvrši nadvse važna profilaksa oči: čiščenje vek in veznega tkiva. To je sicer povsem preprost postopek, ki pa skoraj docela prepreči ob porodu povzročeno slepoto. To čiščenje oči homo znali pravilno oceniti šele tedaj, če pomislimo, da je bilo do leta 1900, med 100 odraslimi slepci približno ena četr-tina takih, ki so oslepeli po okuženju med porodom. Ko je izvršeno to čišče-nje oči in je popkovina prerezana, do-bi otrok, ki se je rodil v porodnišnici, še preden ga odstranijo od matere, svoj znak: številko na verižici, ki se da otroku na vrat ali pa na roko. V nekaterih zavodih zapišejo otrokovo ime na obliž, ki mu ga potem nalepijo na prsi. Spet drugi zavodi zaznamujejo novorojenčke s pečatnimi žigi, včasih pa tudi z ob-sevanjem z ultravioletnimi žarki.

Potem otroka najprej okopljejo; 5 do 6 minut v 37 stopinj topli vodi. Z meh-kimi in ogretim rjuhicami ga potem osuše in prav izdatno posujejo s pu-drom. Popkovino je treba namazati z jodovo tinkturo in obvezati s sterilno vato in platnenim povojcem. S tem je zadoščeno najnujnejšim zdravstvenim zahtevam. Sedaj pa otroka še slehtajo,

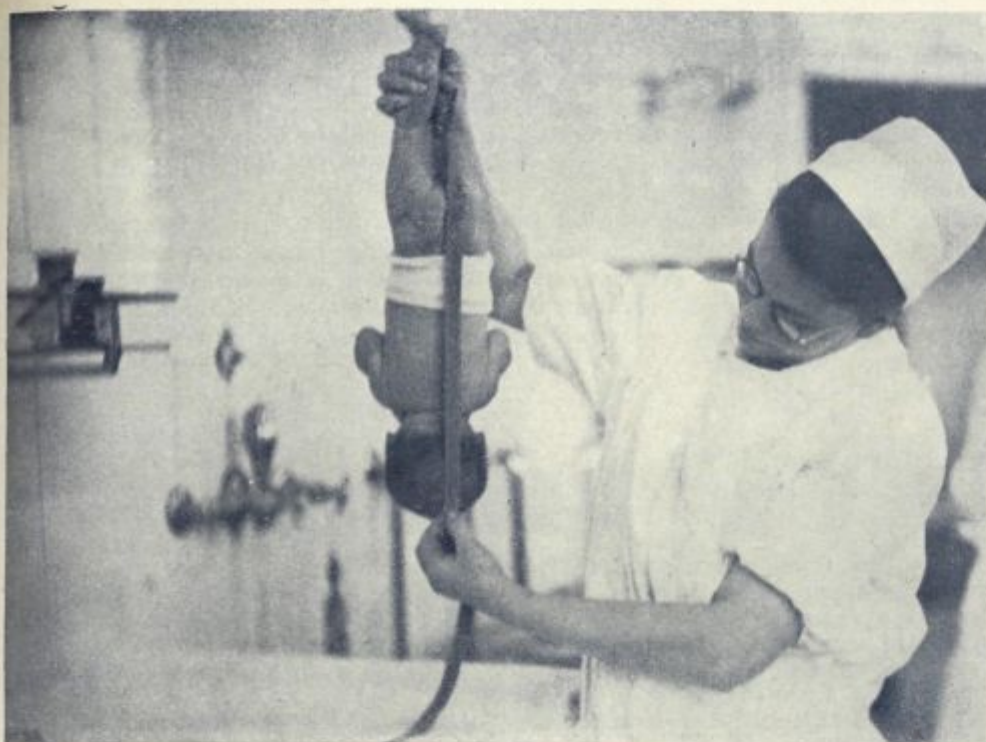
Novorojenček, pa čeprav je ženskega spola, ne kaže niti najmanjšega zani-manja za svojo ležo. Vse važnejši mu je palček, ki mu služi za prve sesalne poizkuse.

Izdatno pudranje ni luksuz in ne koke-tarija, temveč zares nujna potreba.

nikov, babice in zdravnika osredotoče-ne v bojazni in upanju v nestrpnem pričakovanju čudeža, ki se v večni na-ravi ponavlja uro za uro, ki pa bo ven-darle ostal največji izmed vseh čude-žev.

Ko ustnice še drhte v poslednjem bo-lestnem kriku, že vprašuje mlada mati boječe-srečno po svojem otroku. Je li fantek ali deklica? Ali nima morda kakšne napake? Je zdrav in normalen? Zanimivo je tudi to, da se mati v teh prvih trenutkih prav pogosto zanima

Žal pa se ta potreba po miru kaj malo upošteva. Kajti vsi, prav vsi hočejo malemu zemljančku izraziti svojo naklonjenost. Vsi ga hočejo videti, vsi občudovati: dedi in babice, strički in tete in še botrice. V svoji preveliki vnemi in ljubezni se prav nihče ne da odgnati od male posteljice.

In tako mora mali zemljanček že v prvih minutah svojega mladega življenja okusiti neprijetnosti družabnih obveznosti.

*

To je slika, ki se v teh hišah ponavlja iz dneva v dan, večno nova in večno lepa.

Pri nas je porodnišnic žal vse premalo, premajhne so tudi in preuboge, da bi mogle zadostiti vsem zahtevam tistih, ki se morajo kdaj zateči vanje. Nešteto mater bi blagoslavljal tistega, ki bi omogočil ali pa pospešil gradnjo vsaj še enega takega zavetišča v naših krajih.

Takole merijo novorojenčkovo dolžino. Mar je potem čudno, če ta povzdigne svoj glas v energičen protest?

Merjenje glave se vrši brez vsake bolečine. Pa vendar je videti, da zadeva malemu zemljanu ni preveč všeč.

zmerijo mu dolžino, prav tako tudi glavo in pa trup.

Ko je otrok povit, ga nesejo materi, da mu dihne na majceno čelce, na rožnata usteca svoj prvi poljub: čudovito lep, da, celo svečan trenutek.

Zdaj bi moral otrok počivati. Porod in vse, kar je z njim v zvezi, kakor tudi popolnoma izpremenjeno okolje, so za otroka nadvse vznemirljivi dogodki.

Vsi tile so privekali na svet v veliki kliniki v tridesetih urah. Torej so zares potrebni skrbni ukrepi, da se preprečijo zamenjave.

≡ NEKULTURNA KRITIKA ≡

Gospodje okoli «Slovenskega delavca» so se čutili poklicane, da ocenijo knjigo Angele Vodetove «Spol in usoda». Kritika, kakršno je o tem delu prinesel «Slovenski delavec», je skrajno neokusna, žaljiva in zasluži obsodbo. Kritik je pozabil na osnovno pravilo ocenjevanja: da se nikoli ne ocenjuje avtor, temveč njegovo delo. Ne maramo ponavljati vseh tistih žaljivk, s katerimi obklada kritik pisateljico kot žensko in človeka in ki so pri vsakem poštem čitatelju, zlasti pa še pri vseh onih, ki pisateljico bolje poznajo, morali vzbuditi skrajno ogorčenje in odpor. Vsa slovenska javnost pozna Angelo Vodetovo kot resno in iskreno delavko, ki stoji v prvi vrsti tistih slovenskih žen, ki bi se lahko v globoki srčni kulturi in najširši izobrazbi merile z Angelo Vodetovo. Sicer pa si je kritik s kritiko te vrste samemu sebi napisal ubožno spričevalo. «Slovenski delavec» je glasilo katoliškega delavstva, njegov urednik pa je duhovnik Križman.

Angela Podgornikova:

UTRINKI OB TIHI URI

Človek je živo bitje, ki ima razum in prosto voljo — samo da je njegov razum strašno omejen, prosta volja pa marsikomu bolj v škodo kakor v korist. Ljudje smo med seboj tako različni kakor rastline in bi se po značaju in lastnostih lahko opredelili kakor rastline v več skupin.

Nekateri so kakor mogočna, visoka in košata drevesa, ki potrebujejo dosti sonca in svetlobe in mečejo senco daleč naokoli. Če nosijo ti velikani v sebi dobro srce in čutijo, da so le poslanci višje sile, so pravi blagor za svet in za svojo okolico. Gorje pa, če gnezditja v njih srcu samopašnost in oholost — potem so tudi oblastneži in ne dovolijo nobenemu bitju pod seboj, da bi svobodno dihalo in se razvijalo po svoji volji.

V njih senco se zatekajo slabotna in skromna bitja, ki ne hrepene v višave, ker jim preveč sonca škoduje in ker se bolje počutijo pod varstvom teh velikanov. Nekateri med njimi iščejo v svoji skromnosti in boječnosti, kakor vijolice, še bolj odljudnih tal, ker jih moti že prebučna radost in prejasna svetloba. Ta skupina za svet ne pomeni mnogo. So sicer mirni in vljudni sosedje — toda velikih dejanj ne zmorejo, ker nimajo poguma in odločnosti.

Spet drugi so kakor divja trta, bršljan ali omelje. Sami nimajo dovolj trdne hrbtnice, pa vendar hrepene v vi-

šave. Zato se spočetka pohlevno stisnejo v naročje višjega in močnejšega bitja, ko se pa razrastejo v višino, pijejo življenjski sok svojega rednika. Ker niso ustvarjeni za višave in se niso z lastno silo povzpeli do nje, zato se jim pod soncem kaj rado v glavi zvrti in pozabijo, kaj je prav in kaj ni prav. Ti so nevarni zajedalci, zato se jih vse boji.

Nekateri so kakor rastline, ki se počutijo najbolje na pisanem travniku in se od vsega srca vesele življenja. Ti so dvakrat srečni, če vidijo, da je vsem okoli njih dobro. Zase terjajo le ozek prostor in včasih rajši sebi odkrhnejo košček dobrote, da razvesele svojega bližnjika. Ti so najsrečnejši in imajo največ od življenja.

Med vsemi temi vrstami je pa precej na gosto posejan plevel, ki zatira in duši vse, kar je plemenitega, in se tem bohotneje razraste, čim obzirnejša in nežnejša so bitja okoli njega. Ta je za okolico in za ves svet največje zlo.

Pa menda že mora tako biti na tem božjem svetu. Narava je preveč dosledna in preveč smotrna, da bi pri človeku naredila izjemo. Saj tudi rastline in živali niso ustvarjene vse po istem kopitu. In kakor ima vsaka rastlina in vsaka žival svojega sovražnika, tako ga ima tudi vsako človeško bitje. Morda samo zato, da se preveč ne pomehkuži. Narava hodi vedno svoja pota.

M. Frey:

Žena naših dni

Modra žena se ne bo možu tako dolgo vdala, dokler ni sklenjen duševni kontakt. Ta trenutek spozna vsaka ženska z vso zanesljivostjo. Ljubezen se mora stopnjevat in nobena žena ne bo najvišje stopnje čustev postavila na začetek. Naravna vzdržnost žene je samo dokaz za to, da hoče biti harmonični zakon življenja upoštevan.

Modra žena ne bo kazala možu svoje muhavosti. S tem ga bo prisilila, da se bo tudi on premagoval, in ga bo vzgojila brez besed. Preveč je pravična, kakor da bi zahtevala nekaj, česar sama ne more izpolniti.

Modra žena pripravi možu dom, tako da ga ne mika ven, da ne hrepeni po daljnem svetu. Dom ga greje, da ne čuti potrebe odhoda. Žena ne zahteva, da naj ostane doma, temveč ustvari mu tako ozračje, da mož doma zapusti noč, ker mu daje mir, katerega potrebuje, in tisto sproščenje, ki ga ne more najti v svetu.

Modra žena ve, da je resnično srečna samo tedaj, ako razsipa ljubezen, ne da bi pričakovala zahvalo: ako povrača trdoto z nežnostjo, trmoglavost s popustljivostjo, sebičnost s požrtvovalnostjo, če kaže nasproti vsaki moževi slabosti svojo materinsko dobroto, ki smehljaje odpušča. Iz svoje ljubezni črpa moč, in slednjič se bo mož tej velikodušnosti uklonil.

Modra žena razume veliko življenjsko umetnost: «Vse pozabiti!» Kar jo teži, to preda vetru. Iz tisoč bridkih ur duševnega stradanja, prevarane nade, iz razvalin in podrtin nabira modrost kakor čebela med. Vse grenjave povrača z dobroto, zakaj bogata je in daje brez besed, ker se dajo spoznane skrivnosti življenja najlepše razglašati z dejanjem.

VEČERNA OBLEKA

«Tole bi morda lahko prodala?» je rekla Helena in vzela iz omare dolgo črno obleko, pri kateri je na levi strani padala od pasa do tal široka proga vezanja kakor srebrn slap. Bila je zares krasna obleka in Helena se je nekoliko prisiljeno nasmešnila, ko jo je pomerila in stopila pred ogledalo. Od tam so zrle nanjo njene oči, malce utrujene in ne tako nasmejane kakor nekoč. Opazovala je v zrcalu svoje lase, ki so že klicali po frizerju, zakaj Helena je odlašala zavoljo ravnovesja gospodinjkega proračuna. In pa — mala Metka je potrebovala čevljičke za zimo in na pisalni mizi je čakal račun za elektriko in za plin; tudi dobavitelj premoga se je oglašil.

«Zdaj bi bila lepa v tej obleki, kajne?» se je obrnila k Petru, ki je jemal iz skrinje neko staro obleko, da bi jo pridružil k drugim, katere sta mislila prodati, prav za prav «zamenjati proti zmernemu doplačilu.» Peter jo je pogledal in nekaj ga je zbudilo pri srcu. Pred dvema letoma je videl Heleno v tej obleki, pred dvema letoma, ko sta bila skupaj na plesu, ko sta šla po plesu še v bar. Bil je prelep večer, mesec dni po poroki. Bliskovito je preletel vse dogodke do tedaj. Plača se je znižala in rodila se jima je Metka; dohodki so komaj zadostovali za najskromnejše življenje.

«Zakaj bi to prodajala, Helena?» je odgovoril z nekoliko stisnjenim glasom.

«Ali me hočeš morda povabiti danes nekam v bar?» se je poskusila zaman nasmešniti.

«S takole pričesko in temile rokami?» je dodala. Potegnila je z dlanko po obleki in slišalo se je, kako se raskava koža zadira v svilo. Kolikokrat je v zadnjih tednih poljubil te razpokane dlani! Kako se je izpremenila nežna koža dlani, odkar jih je prvič poljubljal!

V zadnjih tednih je tudi spoznal, koliko junaštva je v Heleni. Medtem ko je on sedel v sobi, kadil cigareto za cigareto in si obupno prizadeval, da bi zbral misli nad nepopisanim papirjem, navitim na valj pisalnega stroja, je slišal v kuhinji šustenje ščeti na linoleju, zvenčanje posode in odlomke pogovora Helene z Metko. Helena je vstajala zgodaj, za njegove opravičujoče se oči je imela vselej smehljaj, na mizi pa vročo kavo.

Kakor da ga je bilo globoko sram! Hotel je nekaj povedati, a je opazil, da Helene ni več v predsobi. Skozi steklena vrata je svetila iz sobe luč in slišal se je tihi, mrmravi Helenin glas. Obotavljivo je segel po večerni obleki in jo z dlanko pogladil.

Nenadno se je nečesa domislil. Vstal je in hitro stopil k omari ter odprl spodnji predal s perilom. Potem je vzel Helenino obleko in jo nesel v kopalnico. Prižgal si je cigareto in sedel na rob kopanje.

«Kaj pa delaš tukaj?» Helena je stala med vrati.

«Tebe čakam... hotel sem te nekaj prositi.»

«Kaj hočeš?» je vprašala tako, kakor se je navadila v zadnjem času govoriti s Petrom, namreč nekako tako, kakor govorimo z otroki.

«Ali bi ne hotela obleči te-le obleke?» je rekel skoraj boječe.

Široko ga je pogledala.

«Zakaj?»

«Prosim, stori mi to po volji in... odidi iz kopalnice, dokler te ne pokličem.»

Zavrtela je glavo, ker ga ni razumela, se v zadregi nasmejala in potem pokimala.

Ko je Peter odšel iz kopalnice, je slekla staro obleko in zlezla v večerno. Bila je zelo blede. Nekoliko barve na lica in rdečila na ustnice! In lase je treba malo pričesati. Zdaj zre nanjo iz ogledala resna mlada dama. Ne, to ni tista Helena kakor takrat, ko je imela to obleko prvič na sebi. Nekaj se je v ta obraz zarisalo, kar se ne da izbrisati.

Pogledala je na noge. Te stare čevlje za tennis mora vendarle sezuti. Segla je v omario za čevlje in od nekod prav zadaj je privlekla nekoliko začrnele, a vendarle večerne srebrne sandale.

Zdajci nekdo prav lahno potrka na vrata. Odpira. Začudi se. Peter je v smokingu. Ponuja ji pazduho.

«Ali smem prositi, madame?»

V sobi je somrak, sliši se slabotni zvok radia, ki je v zadnjih dneh molčal razen pri poročilih. Peter je zvil preprogo in jo pospravil nekam za pisalno mizo. Rdeč svilen papir zakriva namizno svetilko, ki razliva rdečkasto svetlobo. In na mizi je steklenica belega vina, dve čaši in krožnik s slanimi presticami. Bog ve, kje je Peter vse to iztaknil.

«Ali vas smem, madame, povabiti na čašo vina v domačem baru?» je vljudno vprašal Peter, toda ta humor se mu ni preveč podajal.

Helena ga je objela okrog vratu.

«Jaz sem strašno neumna, kaj ne? Mrzelo ti je, kar sem malo prej rekla. Ampak to je bil samo trenutek, saj veš, Peter, da sem z vsem zadovoljna, da ne more biti drugače, da morava biti vesela, dokler je vsaj tako. Ali si hud name?»

Peter ni odgovoril, samo nežno je prijel Heleno in jo v ritmu tanga, ki ga je od nekod daleč prenašal radio, zibal po sobi. Zdajci ji lahno odpihne tenčico z ušesa ter ji šepeta, medtem ko ga na ustnicah žgečka kodrček, ki se je izvil iz sponke.

«Ti bi morala biti name huda. Veš, kako smo se učili v šoli... Kdor najde junaško ženo, je več vredno kakor zlato... ali tako nekako... toda jaz bom odslej drugačen... verjemi mi to!»

In ko se v čašah rumení topaz vina in zavalovi melodija valčka, vpraša Helena:

«Ali naj prodam to obleko?... Veš, Peter, zdaj, ko moramo skromno živeti... in verjemi, da mi to ne mrzi... to je samo nepotreben spomin na minuloost...»

«Ne, Hela... prvič je to spomin... Če ne bo za nič drugega dobra, naju bo vsaj spominjala lepega dejstva, da se imava še zmerom tako rada kakor takrat, ko je bila tale obleka nova. In pa — to je nekaj za bodočnost... še se boš pojavila v njej, v tej obleki... ne bo se postarala, kakor se tudi ti zame ne staraš...»

«Ah, ne, gospod, moram še posodo pomiti!» protestira Helena, ko ji Peter prigovarja, naj gre spat. Obleka že visi v omari in Helena pomiva posodo, Peter vzame brisačo in urno briše krožnike in kozarce v tempu foxa, ki se sliši iz sobe. In ko je vse opravljeno, obstaneta malo ob Metkini posteljici. Metka spi s stisnjeni pestmi in globoko diha. In kakor da ga to obliva s toplim curkom, čuti Peter, koliko sreče je v tem, da more delati za tile dve, in sram ga je za tiste tedne brezupnosti.

«Peter, pojdi spat!» mu zašepeta Helena. «In priznati ti moram, da je izmed vseh barov najlepši ta, ki se imenuje... dom!»

Nevarni opoi

Maske, maškerade in

Kramljanje o treh poglavitnih rečeh predpustnega časa

Uvod: To je neznanstvena, neučena in torej tudi ne predolga, marveč skoraj nedolžna razprava o treh poglavitnih rečeh predpustnega časa, ki pa neizbežno tvorijo celoto. Maske, maškerade in maček...

Maske: Odkar se je Eva kostumirala s figovim peresom, raziskujejo znanstveniki važno vprašanje, čemu so maske na svetu, zakaj se tako radi maskiramo. Povprečneži — pogumno se prištejmo k njim! — ne maramo s temi učenimi raziskovanji imeti nič skupnega. Vzemimo na znanje, kakor to delajo že tisoč- in tisočletja evropski rodovi prav tako kakor indijanski in malajski, kanibalski in kitajski: Ko pride čas, da se je treba maskirati, storimo to z veseljem. Zarajamo, ker nam tako veleva kipeča kri, ne pa hladni razum. Dober poznavalec človeških slabosti je nekoč skoval pregovor: »Povej mi, kakšen pojdeš na maškarado, pa ti povem, kdo si!« Brez dvoma je zrnice resnice tudi v tem pregovoru. A lahko je tudi narobe. Po vsej priliki se nekoliko zavedamo, kaj smo in kdo smo. Ko pa se približa večer naše prireditve, smo nervozni kakor pred žrebanjem državne razredne loterije in vsestransko ugihamo, kakšni pojdemo na maškarado. Prav v tehle pustno prevratnih dneh, ko se ljudje ne zadovoljujejo več z lastnimi obrazy, marveč hočejo na vsak način imeti nekaj čisto drugačnega, ponujajo trgovine po zamislekih nalašč za to usposobljenih umetnikov prečudne nadomestne obraze, polne pretresljive smešnosti. Domišljija se lahko v maskah sprosti do neverjetnih možnosti. Indijanske glave so še vedno nasmehljane, čeprav pričajo krvavi madeži o davno izvršenih grozodejstvih na divjem zapadu... Tudi ubogi Kitajci se smehljajo in še vedno nosijo dolge kite. Zamorcev smo se nekoliko odvadili, nič romantičnega ni na njih, odkar se je končala abesinska vojna. Španci in Španjolke še zmeraj ponosno hodijo po maškaradah. Moj Bog, saj traja vendar že tretjo zimo bratomorna vojna, — kako bi ne bila maska vročerkvnega Španca ali zapeljive Španjolke krvavo aktualna! Nam, ki se maskiramo, je pač neprimerno laže kakor onim našim vzornikom, ki tičijo v lastni koži

sredi vojnih grozot in nimajo drugačne maske, kakor ono proti plinom...

Maškarade: S slik po revijah nas v predpustnem času gledajo mamljivi ženski obrazi. O, koliko podobnih smo že videli v različnih filmih. Gospodje hočejo na maškaradah doživljaje, razvedrila in opojnosti, damam je do sanjavosti. Obojne omamlja godba, plesni ritem, najbolj pa seveda zapeljiva pijača, ki presaja tudi najhujšega raztresenca in mrkoglednika v prijeten trans... Maškarade so lahko velike in majhne, gosposke in jako poljudne. Lahko so v zaključeni družbi (močno intimne), lahko pa so tudi v stilu ljubljanskih »domačih balov« po gostilnah, kjer glede intimnosti ni treba dvomno namigavati, ko je vendar podana že po samem prirčenem prijateljstvu in razposajenosti gostov... In kakor so maškarade lahko v slogu in obsegu jako različne, tako je prav različen lahko tudi njihov konec. Ko dobro poznamo naše razmere, lahko povemo prav odkrito, da je prehod iz pusta v pepelnico pri nas prav preprost, namreč: en sam skok iz maškarade v — maškarado...

Maček: Ta ljubezniva domača živalca ne zasluži, da zlorablamo njeno ime za tisto klavarno, da, naravnost porazno pobitost, ki nas obhaja po maškaradi. V tem času, ko mi rajamo, sluti maček bližino nove pomladi in je vesel in ljubezniv, neugnan in neustrašen trubadur. Njegovo zavijanje po strehah in vrtovih smatramo za adekvaten izraz naše potrtosti. To sicer ni prav, toda dandanes ne bomo izpreminjali že tolikanj ustaljenega pustnega izrazoslovja. Ostanemo torej pri mačku. Saj je navsezadnje potreben in zdravilen. Maček je višek naše pustne duševne krize. Zloben je: naj smo še tako pristržno pokazali na maškaradi svojo razposajenost, najsi nismo nikomur storili nič žalega, — v mačku se gotovo v naših spominih na prestando rajanje zasveti iskrice kakšne naše nerodnosti. In včasih se z njo vname v naših spominih kopica nevšečnosti, ki so nam že dolgo ležale na vesti. Razjedeni smo in skesani. Toda naposled mine vse to kakor zimska megla ob prvem soncu. Prečiščeni in presveženi gremo novi pomladi naproti.

Maček spremljevalec predpusta.

Otroci nas gledajo

Treba je samo odpreti katerikoli ameriški magazin. Polni so celostranskih, neverjetno dragih oglasov. V Ameriki ni nič nemogočega. Izjema je samo ena: brez reklame ni uspeha! Vsi inserati so opremljeni s slikami ali fotografijami. In vse te slike in vse te fotografije predstavljajo večidel otroke: šele nekaj tednov stare dojenčke, triletna fantičke, sedemletne punčke, potem pa v manjšem številu šolarje do štirinajstega leta.

Za kaj, za koga delajo otroci propagando? Prav za vse. Blago, ki ga kaka tvrdka propagira, navadno niti ni ali pa vsaj neposredno ne v zvezi z otroki in dojenčki. Recimo: ponujajo nam sredstvo poper prhljaje. Gledate sliko mlade matere z dojenčkom, spodaj pa stoji zapisano: »Zakaj se otroci ne rodijo s prhljaji v lasih?« General-Electric hvali novo avtomatično peč z električno kurjavo. Slika: dve sedemletni deklici spokojno spita v skupni postelji. »Hvaležni sva tvrdki General-Electric, da je pripomogla k našemu prijetnemu življenju.« Neka družba priporoča električne klavirje. Velika slika osemletne punčke: »V njeni duši je glasba, dajte ji možnost, da jo bo razvila!« Zavarovalnica roti čitatelja: »Po ugodnih pogojih lahko skrbite za blaginjo svojega otroka!«

Trije desetletni fantje se igrajo s psom in majhno železnico, reklamno delajo za dobrodelnost. Dve dvanajstletni punčki preiskujeta očetov suknjič: »Kaj nima nič več zvečnega gumija?« Družba, ki izdeluje električne svetilke, nam predstavlja bratca in sestrico desetih let in izjavlja lakonično: »Ta dva imata pravico do boljše razsvetljave!« Deklica à la Shirley Temple drži psa v rokah in se ti smehlja: »Če znaš zavirati, naju ne boš povozil!« Poleg fotografije kaže perorisba isto dekletce, ki leti za svojim psičkom med dirjajočimi avtomobili, tik preden utegne biti povožena. Neka potovalna pisarna zna tako svariti in hkrati priporočati varnost svojih vozil.

Vsi ti oglasi, pa naj že bodo fotografije, slike ali risbe, potrebujejo otroških modelov. Povsem naravno je torej, da mora biti v velikih ameriških mestih, kjer so reklamni oddelki industrije, na tisoče otroških modelov. Ti otroci zaslužijo dobro. Za posnetek potrebuje reklamni fotograf navadno dve uri. Otroci dobi deset dolarjev, za dojenčka plačajo dvajset dolarjev. To je povprečen tedenski zaslužek trgovskega nameščenca. Shirley Temple zasluži več. Kanadske petorke Dionnes so v nekaj letih, odkar so osrečile svet s petkratno eksistenco, nabrale že nekaj milijonov. Tako visoko se neznani otroci, ki služijo za modele, ne morejo meriti. Toda če bi sešteli dohodek vseh teh tisočih otrok, bi bila vsota znatno višja kakor milijončki petork in srečne Shirley Temple. Promet z otroškimi modeli je silno velik. Potreba pa še stalno raste. V Ameriki kratko in malo ni več stroke, ki bi ne potrebovala otroških modelov. Seveda hodi ponudba vstric s povpraševanjem.

Še pred nekaj leti ni bilo moči razločiti poslovnih prostorov velikih newyorških agentur z modeli od drugih pisaren. Kvečjemu je bila razlika v tem, da ste tam našli najlepše mlade dame. Dandanes so agenture temeljito izpremenjene. Kakor da ste prišli v otroški vrtec. Na vseh stolih so srečne matere, ki so prišle opozarjat na svoje otroke in njihove odlike. Otroci sedijo v naročju ali pa se plazijo po tleh, da ste v večni nevarnosti, da boste pohodili bodoči modelček. To vam je vrišč in vpitje! Toda levji delež v vpitju ne pripada otrokom. Mamice so tiste, ki gredo vsakomur, posebno pa agentu, na živce. Mar ni njen otrok najslajši? Mar ste že videli kdaj kaj tako očarljivega? Ali ni verjetno, da se agent kar nič ni zmenil za otroka? Grozovit nerodnej in surovež, tale lastnik agenture!

Uboga, lepa mlada dekleta so odločno potisnjena v ozadje. Kaj morejo za to! Ena izmed njih je rekla takole: »Me se lahko borimo, me smo dovolj lepe, ne bojimo se, da bi nas ostala dekleta izrinila. Toda kaj naj storimo, ko nas otroci potiskajo v ozadje! Kako naj se borimo proti otrokom?«

Fotografom so kajpa bila lepa mlada dekleta ljubša. Fotografji preklinjajo reklamo z otročarijo. Saj skoraj ponorijo, preden spravijo svoje posnetke srečno na plošče. Kar je prej zahtevalo pol ure truda, se zdaj zavleče z dojenčki in otroki na dve uri. Sicer pa nam vedo fotografji povedati tole ljubko zanimivost: Mnogoteri otroški modeli so sinčki ali hčerke poklicnih modelov. Toda še nikoli ni uspelo, da bi napravili sliko matere in otroka z modeloma, ki sta v resnici mati in otrok. Naj mati še tako ljubi svojega otroka, vendar nikoli ne zmore pri fotografiranju pravega ljubeznivega izraza v obrazu, medtem ko poklicni model, ki mu izročimo tujega otroka ali mu položimo dojenčka v naročje, tako rekoč »iz rokava iztrese« tisti zaželeni, ljubeznivi, nasmehljani izraz...

Od kod moda z otroki? Kako jo razlagamo dušeslovno? Teorij je mnogo. Bržčas je pretirana ona, ki pravi, da je vse to posledica uspehov filmske zvezdice Shirley Temple ali kanadskih petork. Resnici se bolj približamo, če pomislimo, da je število rojstev začelo od krize 1929 dalje v Ameriki upadati. Otroci v Ameriki niso več samo dragocenost, temveč tudi simbol blaginje in poroštvo srečnega obstanka. No, kakorkoli, velika otroška moda vlada že nekaj let in še stalno narašča. Številne družine v Ameriki živijo dandanes od dohodkov svojih otrok, sposobnih za modele. Takšen dohodek je zanesljivejši, kakor dohodek marsikaterega očeta lepih otrok. Seveda pa je zagotovljen le za nekaj let. Namreč samo tako dolgo, dokler otroci ostanejo — otroci. Kaj bo iz njih, ko dorastejo, — to je že druga zgodba. In ta ni tako lepa. Potem se fantki in punčke ne bodo tako ljubo in tudi ne tako pogostokrat smehljali. Kajti potem jim za nasmešek ne bo nihče dal niti ficka.

Reklamna slika za oranžado s Shirley Templeovo.

NOVO IN OKUSNO

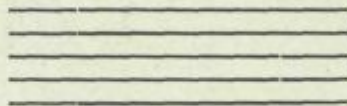

B 2399

B 2399. Mladostna bluza iz karirastega tafta z novim nabranim obramnikom. Bluza se zapenja zadaj ob vratu z zanko na gumb. Pokončni ovrtnik, ki se končuje v petljo, zakriva gumb. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 1.30 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 17 in Ia po 14 dinarjev.

K 8194. Elegantna svilena družabna obleka, kombinirana zgoraj s šipkastim blagom. Urezana je iz cela. Pas je iz istega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2.30 m, če je 92 cm široko, in 1.10 m šipkastega blaga, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikosti II, III in IV po 22 dinarjev.

K 8202. Kozarška obleka iz lahkega volnenega blaga. Krilo je nagubano, bluza se zapenja zadaj na gumb. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3.50 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

B 2411. Elegantna bluza iz motnega krepa ali pa iz svetlejšega se krepostega satena. Primerna je tudi za obilnejšo postavo. Ob levem boku zavezana prepasica je prikrita na spodnji rob bluze. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2.50 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih II, III in IV po 14 dinarjev.

B 2411

K 8194

K 8202

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA», Ljubljana, DALMATINOVA 8.

OBLEKE

po najnovejših krojih

K 8168

K 8182

K 8147

K 8178

K 8168. Obleka iz modrega blaga s telovniku podobnim okrasom iz belega ali črnega blaga. Krilo je sestavljeno iz dveh pol in ima spredaj in zadaj gube, ki so zgoraj prešite, spodaj pa odprte. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2,90 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8182. Volnena obleka z moderno bluzo. Gube, ki gredo spredaj po sredini, segajo od vratu do spodnjega roba krila. Bluza ima spredaj zavilke. Krilo je iz treh pol. Široki pas je iz istega blaga kakor obleka in ima spredaj zapono. Blaga potrebujemo (za velikost III) 2,60 m, če je 120 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8147. Mladostna obleka iz svilenega krepa ima na predniku v eno stran polikane gube. Bluza in spodnji rob krila sta ozaljšana z žametastimi plasami, ki so različno široke. Pas, ki se zavezuje v petljo, je iz žametastega traku. Blaga potrebujemo (za velikost I) 4,40 m, če je 92 cm široko. Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8178. Moderna obleka z raglanskimi rokavi, ki so lahko dolgi in z zapetki (kakršne vidimo na sliki) ali pa kratki (kakršni so pri sliki, ki kaže zadnik). Rokavi so od rame podaljšani v ovratnik. Pod ovratnikom je zavezana zavratnica drugačne barve. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2,10 m, če je 130 cm široko. (Če so rokavi kratki, potrebujemo 50 cm manj.) Veliki kraj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

ZA SLOVESNE PRILOŽNOSTI

K 8072. Plesna obleka iz svile moaré. Tesnemu živetku se prav lepo poda zvončasto krilo, ki je sestavljeno iz štirih pol. Blaga potrebujemo (za velikost I) 4.70 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8134. Večerna obleka iz umetnega svilenega lameja, preprosto urezana in preprosto izdelana. Obleka je iz cela in v pasu in ob vratni izrezi zadržana s prevlečenim trakom.

K tej obleki se lepo poda večerna jopica, ki je naslikana na desnem robu. Blaga potrebujemo (za velikost Ia) 6.60 m za obleko in 2 m za jopico, če je 90 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih Ia in I po 22 dinarjev.

B 2393. Večerna blaza iz svetlega krepatena po novem kroju. Kratki rokavi so urezani hkrati z obrambnikom, ki je ob vratu nekoliko podiljsan. Spodaj se blaza končuje v prepasico, ki je ob strani zavezana v petljo. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.25 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi za 14 dinarjev.

B 2393

K 8134

K 8072

K 8134

K 8204

K 8134. K večerni obleki na levem robu se poda ta preprosta jopica v kroju smokinga. Narejena je iz istega blaga kakor obleka. To jopico lahko nosimo seveda tudi k drugim oblekam.

K 8204. Damska večerna obleka. Zgornji del bluze in rokavi so iz čipkastega blaga, zato je ta kroj zelo prikladen, kadar si hočemo prenaresiti večerno obleko. Komur ne ugaja, da je prepasica spredaj zavezana, pomakne petljo lahko navzdol: lepa je pa ta obleka tudi brez prepasice. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4.50 m svile, če je 92 cm široka, in 1.15 m čipkastega blaga, če je 90 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI »ULTRA« POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI »ŽENE IN DOMA«, LUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Tudi popoldne bodite elegantno oblečeni

B 2407

B 2407. Moderna blüza, ki jo lahko oblečemo v krilo ali pa vrh krila, potem ima seveda škriče. Prednik ima obrambnik in je sešit iz več pol, zadnik je pa iz enega kosa. Nekaj posebnega je razporedba gumbov. V skladu z gumbi gre tudi nabor v vijugasti črti. Blaga potrebujemo (za velikost II) 2.20 m, če je 80 cm široko, ali pa 1.85 m, če je 92 cm široko. Mali kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8162

K 8162. Črna popoldanska obleka, ozaljšana z lilastimi čipkastim naborom okrog vratne izreze in spredaj. Obleka ima spredaj v pasu koničast vstavek. Pas je ozek in iz usnja. Blaga potrebujemo (za velikost III) 3.20 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

K 8186

K 8195

K 8186. Popoldanska obleka iz svilene krep, moderno krojena. Obrambnik je podaljšan spredaj v progo, ki sega čez pas. Pod to progo je všita nekoliko nagubana pola krila. Obleka je zavezana s prepasico, ki je pretaknjena skozi podaljšani obrambnik. Ovrtnik je ozek in nazaj zapognjen. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 din.

K 8195. Obleka iz rdečega volnenega blaga z novimi vrečastimi rokavi. Edini okras te obleke so svileni našitki iz temnejšega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost I) 2.30 m, če je 110 cm široko. Veliki kroj »Ultra« se dobi v velikostih I, II in III po 22 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI »ULTRA« POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI »ŽENE IN DOMA«, LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

Praktične obleke

K 8185

K 8185. Vinskordeča popoldanska obleka po novi modi. Zvončasto krilo je sestavljeno iz štirih pol in nabrano na životek. Ob vratni izrezi in v pasu je privezana petlja. Blaga potrebujemo (za velikost II) 4,85 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I in II po 22 dinarjev.

K 8132

K 8167. Popoldanska obleka, urezana v celem, primerna zlasti za bolj vitke postave. Nova je oblika prednika, ki je na prsih okrašen s poševno našito vrveco. Beli ovratnik je iz pikeja ali pa iz umetne svil. Blaga potrebujemo (za velikost IV) 2,00 m, če je 130 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III in IV po 22 din.

K 8167

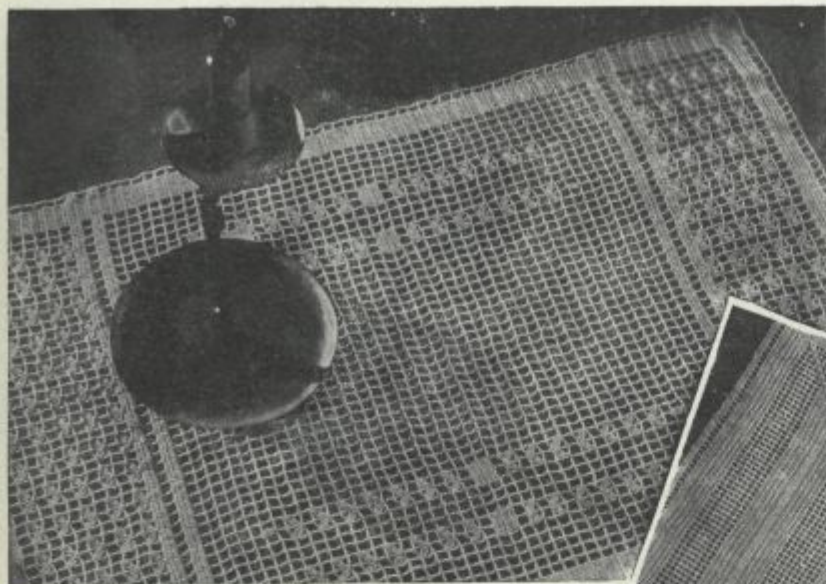
K 8156. Družabna obleka za močnejšo postavo. Obleka je urezana iz celn. Cipkasta obroba vratne izreze in podložena z rožnatim blagom. Pas se zavezuje in je iz enakega blaga kakor obleka. Blaga potrebujemo (za velikost V) 3,40 m, če je 92 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih III, IV in V po 22 dinarjev.

K 8156

K 8132. Obleka iz čipkastega blaga po novem modernem kroju. Krilo je iz štirih pol, izmed katerih je prednja zvončasta. Vratna izreza je spredaj oglata. Pas je iz krepastena in ima obliko životka ter se zavezuje. Blaga potrebujemo (za velikost II) 3,40 m, če je 90 cm široko. Veliki kroj «Ultra» se dobi v velikostih I, II in III po 22 din.

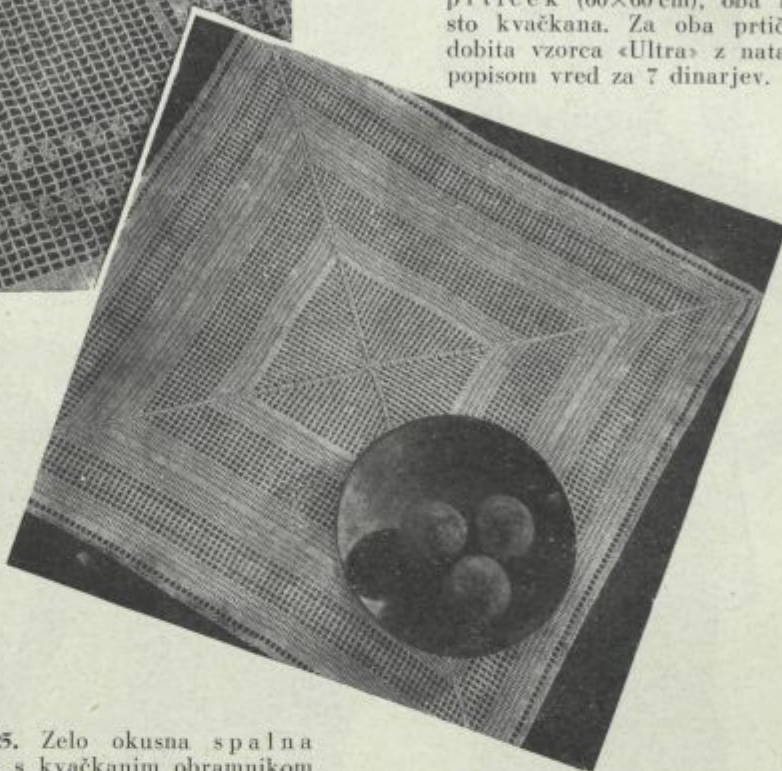
ZA VSE MODELE SE NAROČAJO KROJI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

H 7012

Lepa kvačkana ročna dela

H 7012. Pravokoten prtiček (54×35 cm) in kvadratast prtiček (60×60 cm), oba mrežasto kvačkana. Za oba prtička se dobita vzorca «Ultra» z natančnim popisom vred za 7 dinarjev.

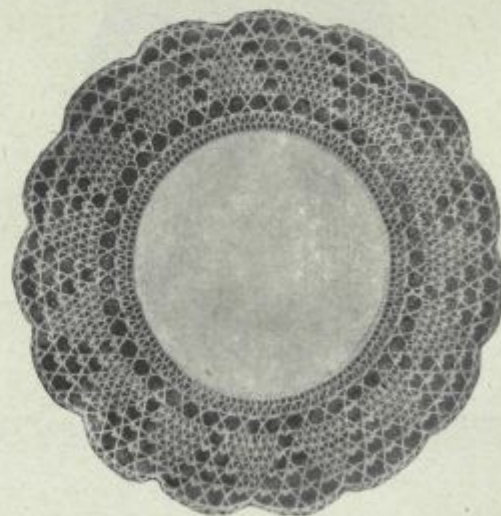

H 6773. Ženska srajca s kvačkanimi čipkami in nedrček s kvačkanimi štirioglatimi vložki iz tenkega svetlega kvačkanca. Za oboje in še za nekatere druge kvačkane obrobe se dobi vzorec «Ultra» za 7 dinarjev.

H 6825. Zelo okusna spalna srajca s kvačkanim obramnikom iz barvastega kvačkanca štev. 60. Vzorec «Ultra» z natančnim popisom se dobi za 7 dinarjev.

H 6773

H 6825

H 7013

H 7013. Okrogel prtiček, obrobljen s kvačkanimi čipkami. V premeru ima 30 cm. Vzorec «Ultra» se dobi z natančnim popisom vred za 7 dinarjev. Na isti poli sta še dva druga kvačkana vzorca.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO VZORCI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENE IN DOMA»,
LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

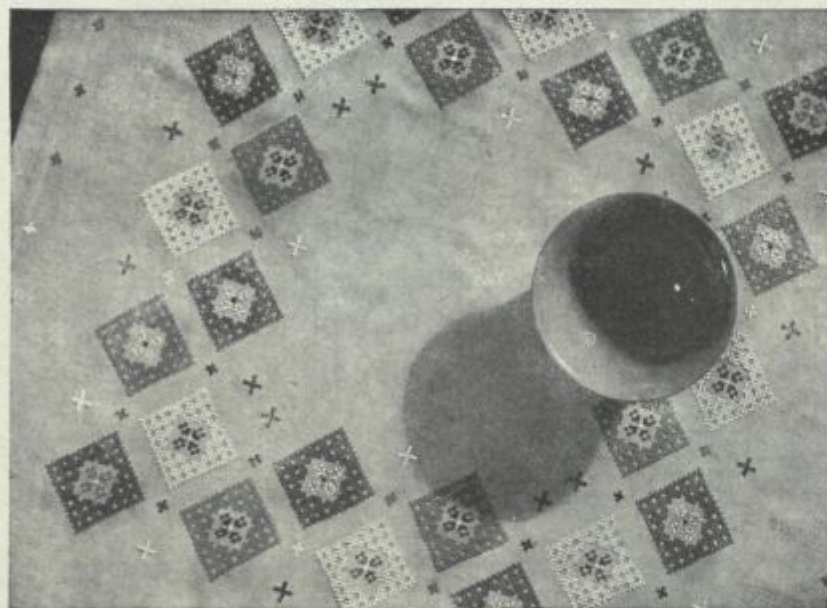
PISANE VEZENE BLAZINE IN PRTI

H 6897

H 6999

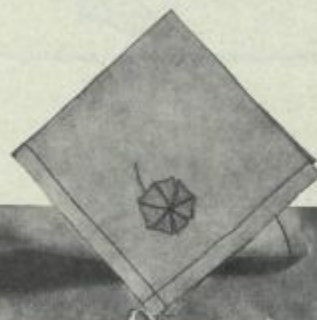

H 6876

H 6897. Zelo okusna blazina. Vezemo jo z prejico ene barve v križnem vbodu. Blazina ima 56 cm v kvadratu in je iz naravnega platna, vezemo pa z rdečo bombažasto prejico. Ta vzorec lahko porabimo tudi za sredino okroglega prta. Odlikanica «Ultra» se dobi za 12 dinarjev.

H 6999. Mični okrogli prtički za podnos ali pa za zajtrk s šestimi različnimi cvetnimi vzorci. Te vzorce lahko narišemo tudi na večji prt. Odlikanica «Ultra» se dobi za 7 dinarjev.

H 6964

H 6876. Pisan prt iz svetlega debelega platna, vezan z zeleno, rdečo in rumeno prejico. Prt ima v kvadratu 120 cm. Dvojna odlikanica «Ultra» se dobi z natančnim popisom barv za 24 dinarjev.

H 6964. Čaina ali kavna oprema iz belega batista ali pa iz voala. Cvetni vzorci so vezeni v ploščatem in obétnem vbodu. Prt ima 103 cm v kvadratu, prtički pa po 35 cm v kvadratu. Odlikanica «Ultra» se dobi za prt in šest prtičev za 12 dinarjev.

ZA VSE MODELE SE NAROČAJO VZORCI «ULTRA» POD OZNAČENIMI ŠTEVILKAMI PRI UPRAVI «ŽENEINDOMA», LJUBLJANA, DALMATINOVA 8.

OKUSNO VEZENA OTROŠKA OBLAČILA

K-K 1633

K-M 5385

K-M 5385. Obleka za deklico, okrašena s križnim vezenjem. Po obliki in vezenini je podobna deški obleki. Blaga potrebujemo (za velikost 5) 1.30 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 3, 5 in 7 po 14 dinarjev, odlikanica H 6881 pa za 7 dinarjev.

K-M 5319. Temna žametasta obleka za večjo deklico, spredaj okrašena z vezeno pisano tvezjo. Ovrtnik in zapestki so iz belega blaga. Blaga potrebujemo (za velikost 11) 2.80, če je 70 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 po 14 dinarjev.

K-M 5319

K-K 1633. Oblekica za majhnega dečka, ozaljšana s križnim vezenjem. Bluza ima raglanske rokave. Kratke hlačke se pripenjajo na živetek. Blaga potrebujemo (za velikost 2) 1.20 m, če je 92 cm široko. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 2, 4 in 6 po 14 dinarjev, odlikanica H 6881 pa za 7 dinarjev.

K-M 5190

K-M 5173

K-M 5173. Pleten dekliški pulover brez rokavov. Pod vratom se zapenja z barvasto zadrgo, žepi so pa ozaljšani s križnim vezenjem. Volne potrebujemo (za velikost 9) 150 g. Kroj «Ultra» se dobi v velikostih 9, 11 in 13 hkrati s popisom po 7 dinarjev.

K-M 5190. Pleten pulover iz modre volne s kratkimi rokavi, okrašen z dvo-barvnimi zvezdicami ter ob vratni izrezi in na rokavih obkvačkan. Volne potrebujemo (za velikost 12) 230 g. Mali kroj «Ultra» se dobi v velikostih 8, 10 in 12 s podrobnim popisom in vzorcem za vezenino po 14 dinarjev.

ZA NAJE MALE

Jana:

BUMČKOV DNEVNIK

5. decembra.

Danes zvečer bo prišel Miklavž. Ljubi dnevnik, ali si moreš vsaj malo predstavljati, kako mi razbija srce, če se spominam na to. Ti, ki si moj najzvestejši in najvdanejši prijatelj, ti dobro veš, da med letom ni bilo vse tako, kakor bi bilo treba. Rad bi imel smučke, toda kaj če se bo Miklavž spomnil na vse moje pregrehe in prestopke in bo spoznal, da še palice nisem vreden? Saj ti veš, da nisem imel nikoli slabih namenov, da sem delal vse v najboljši vni, da bi človeštvu koristil, pa se je vselej vse tako slabo končalo. Ali se spominjaš, še prejšnji teden, ko sem Špelci postrigel kite, sem napravil to samo zato, ker se mi je smilila, ko jo je Barba vsako jutro tako vlekla za nje. Pa ni nobeden videl mojega čistega, iskrenega namena, da bi sestrici pomagal, vsak se je le zgražal, da sem do temeljev pokvarjen otrok. Če je Miklavž istega mnenja, se mi ne obeta nič dobrega, če je pa vest o mojih prestopkih prišla celo do Luciferja, potem je pa najbolje, če še to uro umrem. Saj so potem končane vse moje sanje o snegu in smučanju, obeta se mi bridko trpljenje v plamenih na dnu pekla. Potem, zbogom moj dnevnik — ko mene več ne bo, pričaj ti o meni in mojih dobrih namenih, ki so se vedno sprevergli v slabo.

6. decembra.

Dragi dnevnik, premisli, nisem na dnu pekla, tudi palice nisem dobil, ampak prave, pristne smučke. Ne morem ti popisati svoje neminljive ljubezni do sv. Miklavža, ki je s takim razumevanjem prešel vse moje prestopke v šoli in doma in začel kar razdeljevati darila. Smučke so take, da bi jih kar naprej gledal, komaj da sem si vzel teh nekaj minut časa in ti sporočil to veselo novico.

9. decembra.

Dnevnik, kaj praviš ti k tej žalostni vesti, da snega noče in noče biti. Papa pravi, da je to zato, ker se moram učiti in tako nimam časa za smučanje. Jaz pa le mislim, da to ni prav, in da bi moral Miklavž, če mi je že prinesel smučke, poskrbeti tudi za sneg. Saj smučke vendar niso za to, da bi stale in se prašile v kotu in da bi jih strici in tete hodili občudovat. Ampak v moji glavi se nekaj snuje, nekaj, da se boš še ti sam, ki poznaš vse moje izvrstne domisleke, čudil moji iznajdljivosti. Torej, v nedeljo, ko bom sam doma!...

13. decembra.

Danes je bil zame izredno sijajen dan. Naši so se že takoj po kosilu odpravili k teti, jaz pa sem izjavil, da bom ostal doma, ker se moram učiti. Papa me je malo začudeno pogledal, mama me je pa nežno pobožala po glavi (kakor da bi bil punčka!!!) in nekaj mrmrala o neusmiljenih učiteljih, ki ubogo mladino še v nedeljo mučijo z učenjem. — O, ko bi vedela, kakšno učenje imam jaz v mislih. — Takoj ko so potihnili njih koraki in je Barba odšla v kino, sem iz miznih stolov sestavil ogrodje, čez pa sem naložil žimnice, pernice in blazine in tako ustvaril krasen hrib. Z naporom vseh sil sem se s smučkami in palicami težko otovorjen povzpел na vrh. Potem sem si nataknil smučke na noge, prijel palice, se

postavil v pravo pozo in fiii..., je šlo po bregu navzdol. Ljubi dnevnik, rečem ti, božansko!

Seveda tudi najboljši smučar ne ostane brez pike (to je strokovni izraz o smučarski umetnosti, ki mi ga je zadnjič odkril papa). Nekajkrat sem prav pošteno padel in pri tem raztrgal dve rjuhi in polomil en stol, toda česa človek vsega ne žrtvuje, če gre za smučarsko kariero! Ko sem se pošteno upehal, sem postal lačen, da mi je kar krulilo po želodcu. K sreči je bil v shrambi še lonček marmelade, kos mesa od kosila, nekaj sira in cela štruca kruha. Kajti če človek smuča, ima izboren tek, tako da ga taka južina ravno prav okrepča. Prav za prav mi je bilo še nekako premalo, ker sem pol lonca marmelade po nesreči stresel na mamino lastno-ročno vezeno blazino. Kakšna škoda, marmelada je bila vendar tako izborna!

Ko se je zvečerilo, sem vse lepo pospravil in upam, da ne bodo nič opazili o mojih smučarskih podvigih. Rad bi jih namreč presenetil s svojim znanjem v smučanju, kajti oni so prepričani, da si niti smučk ne znam pripeti na noge. —

Ljubi dnevnik, slišim neko ropotanje. Mogoče je papa sedel na polomljeni, le za silo popravljeni stol, ali je pa mama zagledala blazino, ki se je marmelada, kljub vsem mojim naporom, še na vseh koncih drži. Nekdo gre menda proti moji sobi! Hrabro se drživa, ljubi moj dnevnik, nikar se ne boj, smučarji morajo biti vendar hrabri! Smuk!

14. decembra.

Vidim, da je 13 resnično nesrečna številka. Včerajšnji dan, ki se je tako veselo in lepo pričel, se je končal z najbolj žalostnimi posledicami, kar si jih moreš misliti. Mama še danes vzdihuje zaradi blazine, papa pa z bliskajočimi se očmi šepa po sobi; ko je sedel na stol, si je namreč zvil nogo. Jaz pa se jima kolikor mogoče izogibam in hodim gledat skozi okna, kajti na vso srečo je danes pričelo snežiti. Vsake pol ure pa grem na balkon, da v mrzlem snegu vsaj malo ohladim pekoče bolečine, ki mi jih je zadala papanova palica. — Smučanja pa vkljub vsemu ne bom opustil, kajti malenkosti pravega smučarja pač ne morejo odvrniti od njegovih načrtov.

To je del Bumčkovega dnevnika, ki mi ga je zadnjič pod prisego tajnosti zaupal. Zdaj, ko smo že v februarju in je povsod dosti snega, se Bumček ne poslužuje več takih umetnih pripomočkov, ampak smuča po pravih hribih in po pravem snegu, in to s tako brzino, da ga vsi občudujejo. — Ker sem bolj nerodna in mi gre smučanje bolj težko izpod nog, sem ga zadnjič vprašala, kje se je naučil tako smučati, pa mi je pokazal ta svoj dnevnik in mi rekel, naj se poslužim kar njegovega recepta. Ker vem, da ste tudi vi navdušeni smučarji in da bi tudi vi radi dosegli Bumčkovo spretnost, sem vam njegovo skrivnost izdala, čeprav sem se s tem postavila veliki nevarnosti, da se mu zamerim. Vendar vam pa svetujem, da ravnate bolj previdno in poskušate svoje zmožnosti na pravem snegu, kajti palice vam prav čisto nič ne privoščim.

Rešitev ugank štev. 1

Rešitev posetnice I: Telovadna učiteljica.

Rešitev posetnice II: Parni mlin.

Uganke štev. 2

ENAČBA.

$$(x-k) + (y-s) + z = u$$

x = poljska rastlina; y = divja žival;
z = drevo; u = mesto v dravski banovini.

*

PREGOVOR.

Kosilo, lakota, mleko, dekla, kolobar, minister. — Vzemi iz vsake besede po en zlog, da dobiš star pregovor!

POSETNICA

T. E. Vodnik

Kaj je ta gospod po poklicu?

Otroci na smučkah

Za vsako našo vasjo, koder so časih drsele sani, so dandanes na dolgo in široko zarežane smučine. V marsikaterem kraju se vozijo šolarčki na smučeh v šolo. Imeli smo zadnja leta tekme, pri katerih so pokazali nekateri dečki zlasti iz gornjesavskih dolinskih krajev toliko poguma in znanja v skokih, da vidimo v njih zoreti bodoče tekmece najdrznejšim evropskim skakalcem.

Mnogim učiteljem, ki imajo nabite razrede in morajo poučevati v smradu in izparjanju otroških oblek, je najlepše razvedrilo, če gredo na smučkah v svobodno zimsko prirodo. In njihov vzgojiteljski poklic dobiva večjo veljavo, ker postajajo svojim učencem tudi najboljši mentorji telesne vzgoje. Tako nam torej dorašča mlad in zdrav rod, ki pa bi bil še neprimerno krepkejši, ko ne bi bilo socialno stanje v mnogih naših pokrajinah in družinah tako žalostno.

Ste že kdaj opazovali pristrčno vzgojo, ko učitelj pelje svoje mlade junake na bela pobočja? Tam so sproščeni. Tam ni več tiste stroge discipline kakor

Sneg, sonce, zrak — zdravje naših otrok.

v nabitem razredu. Seveda, ubogati pa morajo, da si ne po'omijo nog in reber.

— Preklon! Ali boš prenesel težo na desno nogo?

Nekateri so spretnejši, drugi nerodnejši, nekaj jih cepa v sneg, drugi imajo s tem zabavo. In ko se približa srečni trenutek, da smejo vsi zdrčati nizdol po pobočju, tedaj se zdi opazovalcu od daleč, da se je razgibala velika stonoga. Nikjer ni padanje tako po sebi umevno in zabavno, kakor pri smuku, torej tudi ni vzgoja k dobrovoljnosti in premagovanju težav tako uspešna, kakor v tem lepem, dovolj naporsem in razvedrilnem športu. Padeš, morda se z nosom zariješ v sneg, potem se obračaš in sučeš z nerodnimi rogovilami, — hop, en sam sunek, pa si že spet pokonci. Nič več kakor meter visok junak je zadovoljen in takoj spet pripravljen za nadaljnji bliskoviti polet po pobočju.

Vsak začetek je težak.

Tako je treba skozi življenje!
Smešno, odraslim se zdi smučanje precej težavno. Veliki radi pretiravajo ali pa lenarijo. Najrajši polegajo na soncu in se razgaljajo do pasu, da bi se za božjo voljo ožgali. Mladina pa porjavi sama. Srce utripa pravilno in toplo. Mladina se sama nauči marsičesa, za kar je odraslim potrebnih mnogo vaj in nasvetov. In potem se nemalokrat zgodi zares čisto po Vodnikovem stihu, da »jajce več od pute vé...« Ne morete si misliti bolj prešernega smeha, kakor če frkolinček zabrusi svojemu očetu, preden zdrčita čez drn in strn:

— Očka, tu pa ne moreš z menoj, nisi zadosti izkušen!

To vam je samozavest, to je otroku stokratna odškodnina za tiste večne ugovore staršev:

— Ampak, fantek, za to reč si vendar še premajhen...

Takrat bo pri nas lepo, kadar ne bomo več čuli tožb o otrocih, ki prihajajo raztrgani in lačni v šolo, marveč ko nas bodo razveseljevala poročila, da naša mladina zdrava in zadovoljna izpolnjuje svojo šolsko vzgojo z vedrim gibanjem na smučeh v beli prirodi.

Visoka šola poskakoval-

Obiskovalke visoke šole za potrkovalni plesni korak nastopajo še v dobi svojih «študij» na slavnostih in dobrodelnih prireditvah kot dekorativni paži.

Proa umetnost, ki si jo morajo prisvojiti kandidatke plesne umetnosti, je ta, da stoje v lepo zravnani vrsti in da se gibljejo po ritmu godbe.

V slačilnici teh dijakinj. Njih edina oprema so plesni čevlji, ki imajo na prstih podplata in na peti železne ploščice.

Plesnemu stanu se posvetijo po navadi dekleta imovitejših družin, ki vidijo v tem boljši položaj za dobro možitev ali pa eno izmed poti, ki vodijo h gledališki ali filmski slavi. Zato ima tudi marsikatera svoj avto. Na sliki jih vidimo pri njih vozilih pred šolo.

Ali si lahko mislite veliko evropsko gledališče brez baletnega zbora? Ali si lahko mislite umetniško življenje evropskih velemest brez plesnih skupin in amaterskih plesalk, ki razveseljujejo svoje častilce nekoliko večerov v sezoni? Vse to sodi k našemu umetniškemu in družabnemu življenju.

V Ameriki pa niso Bog ve kako vneti za plesno umetnost v evropskem smislu. Res je sicer, da je slavil klasični balet Ane Pavlovne ondi triumfe, ki niso bili prav nič manjši kakor v Evropi, toda to so bili zgolj uspehi svetovne privlačnosti, katere ni smel zamuditi — v Ameriki in Evropi — nihče, ki mu je za to, da ga prištevajo k boljši družbi. Sicer je pa Amerika domovina zamorskih plesov, ki so največje nasprotje klasičnega plesa kakor tudi modernih plesov slavnih evropskih amaterk. Zamorski ples

— virtuožno zvijanje prenapetih ljudi mogočne prirodne sile — to je plesni slog, ki je vtisnil pečat vsej gibalni umetnosti v Ameriki. In ker se to umetniško spretno zvijanje izraža največ z gibi nog — kakor pač pri vsakem plesu — je treba pri ameriški plesni umetnosti res mojstrsko obvladati noge. In kakršna je že Amerika, je za pridobitev te nožne spretnosti ustanovila posebne šole, ki pa zaradi velikega poslanstva plesa ne morejo biti manj ko visoke šole, *highschools*.

Ena izmed njih je v kalifornijskem kopališču Miami. V to šolo sprejemajo mlade deklice, od katerih ne zahtevajo nič drugega, kakor da imajo lepo postavo in prikupno vnanjost, da so zdrave in zadosti vnete za naloge, za katere naj bi se pripravljale. Te naloge niso samo te, da se nauče potrkovalnega

nega plesnega koraka

plesnega koraka, ki so ga pobrali iz zamorskih plesov, ampak tudi ta, da se popolnoma pripravijo za vlogo girlsov in za vlogo okrasnih plesalk pri velikih javnih sprevedih in slavnostih. Po ameriških mestih je namreč navada, da gre na čelu takega spreveda skupina deklet, oblečenih v pravljicne »častniške« uniforme, ki plešejo ob zvokih godbe vesel ples s tambursko palico v roki. Sprevod je tako bolj živahen in privlačen in udeležencev ni treba preveč siliti do izbruhov elementarnega navdušenja.

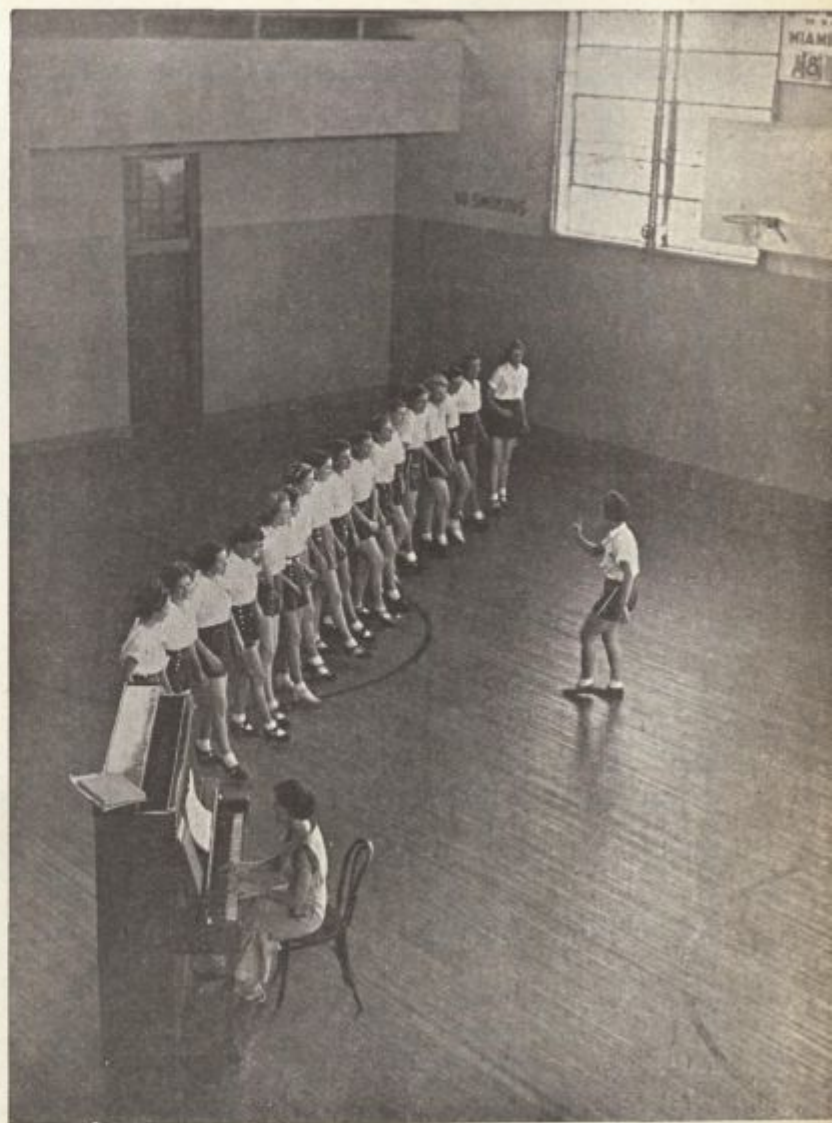
Dijakinje tega vseučilišča se morajo nadalje pripravljati tudi za vlogo dekorativnih pažev pri dobrodelnih slav-

Dijakinje s svojim učiteljem.

nostih in pri vseh prireditvah, katerim hočejo dati poseben zunanji blesk. Nič čudnega ni, da imajo te šole veliko učenk, saj se obeta absolventkam lepa bodočnost. Odprta jim je pot k revijskim odrom, pri javnih prireditvah pridejo v primerno družbo, kar jim dostikrat nakloni ugodno zakonsko zvezo, ali se pa povzpno celo v hollywoodske zvezdne sfere, kakor najlepše kaže primer Eleanore Powellove.

Dijakinje se uče vsega, kar bodo morale znati, ko zapuste šolo: korakati v kakršnikoli častniški uniformi na čelu javnih sprevedov in parad, plesati in po taktu na najrazličnejše načine premetavati tambursko palico.

Vseučilišče potrkovalnega plesnega koraka v kopališču Miami v Kaliforniji, ki je središče izvora zabav in prijetnega življenja bogate Amerike. Pogled v telovadnico, ki je prav za prav edina predavalnica te visoke šole. Razen neogibne priprave za koškanje in razen pianina ni tu nobenega drugega orodja.

V dvorani

Poslovenil dr. Joža Glonar.

Opoldne so bili imeli krst, zdaj pa se je že večerilo. Starši krščenca so z gosti sedeli v prostorni dvorani, med njimi očetova babica; tudi drugi so bili bližnji sorodniki, mladi in stari, toda babica je bila za celo pokolenje starejša ko najstarejši med njimi. Po njej so otroka krstili za »Barbaro«, vendar pa so mu dali še drugo, lepše ime, ker se jim je »Barbara« za tako srčkanega otročička zdela vendar nekoliko preveč staroverska. Vzlic temu so sklenili, da ga bodo klicali s tem imenom, pa naj so se prijatelji proti temu še tako upirali. Stara babica pa ni nič izvedela, da je kdo podvomil o porabnosti njenega tako preizkušenega imena.

Duhovnik je kmalu potem, ko je bil svoje opravil, odšel in sorodniki so bili sami med seboj; in tako so se zdaj domislili starih, ljubkih pripovedk. Vsi so se poznali med seboj; stari so videli, kako so mladi doraščali, najstarejši so gledali, kako so stari počasi siveli; o vseh so pripovedovali srčkane in smešne storijske iz njihovih otroških let; če ni nihče vedel nobene, jo je povedala babica. Samo o njej ni nihče vedel nič povedati; njena otroška leta so bila tako daleč nekje pred rojstvom vseh drugih; ljudje, ki bi razen nje same lahko kaj vedeli o njih, bi morali biti starejši ko kdorkoli na svetu.

Med takšnimi pomenki se je bilo zvečerilo. Dvorana je bila obrnjena proti zahodu; rdeča zarja je skozi okna zlatila rože iz mavca na belih, s štukaturo okrašenih stenah, pa je počasi izginila. Iz daljave v nastali tišini zamolklo, enolično šumenje. Nekateri gostje so prislunili.

«To je morje,» je rekla mlada mati.

«Da,» je rekla babica, «večkrat sem ga poslušala; že dolgo je bilo tako.»

Potem se zopet ni nihče oglasil; zunaj pred okni na majhnem, s kamenjem tlakovanem dvorišču je stala velika lipa, in prav dobro se je čulo, kako so se vrabci med njenim listjem spravljali k počitku. Gospodar je prijel za roko svojo ženo, ki je tiho sedela ob njegovi strani, in uprl svoje oči v čudni strop dvorane.

«Kaj razmišljaš?» ga je vprašala babica.

«Strop je počil,» je rekel, «in tudi zidci so se, tako se mi zdi, nekoliko vdali. Dvorana je ostarela, babica, treba jo bo prezidati.»

«Dvorana še nikakor ni tako stara,» je odgovorila babica, «prav dobro se še spominjam, kdaj je bila postavljena.»

«Postavljena? Kaj pa je bilo prej tukaj?»

«Prej?» je ponovila babica; nato pa je nekoliko pomolčala in sedela kakor mrtev kip; njene oči so bile uprte v pretekle čase, njene misli so bile pri tenjah reči, ki jih že davno ni več bilo.

Nato je rekla: «Osemdeset let je že od tedaj; tvoj ded in jaz sva si to pozneje večkrat pripovedovala. — vrata takrat niso držala v hišne prostore, ampak iz hiše ven na majhen vrtiček; pa niso več ista vrata, stara so imela steklene šipe, skozi katere si videl naravnost na vrt, če si prišel skozi hišna vrata. Vrt je ležal za tri stopnice niže, ob stopnicah je bila pisana kitajska ograja. Med dvema, z nizko zeleniko obraslima gredicama je vodila široka, z belimi školjkami nasuta pot proti lopici pod lipo, pred katero je bila med dvema črešnjema obešena gugalnica, na obeh straneh lopice so bile ob vrtnem zidu skrbno privezane marelice. —

Tukaj si lahko v poletju opoldne vsak dan videl svojega pradedu, kako se je sprehajal, snažil trobentice in holandske tulipane po gredah ali pa jih z belim ličjem privezoval k paličicam. Bil je strog, reda vaje mož s prav vojaško fi-

guro, ki so jo črne obrvi in belo napudrani lasje delali kar dostojanstveno.

Tako je bilo tudi nekega popoldne v avgustu, ko je tvoj ded po onih stopnicah prišel na vrt; ampak takrat je imel še daleč do deda. Še danes ga vidim s svojimi starimi očmi, kako je z lahnimi koraki šel proti tvojemu pradedu. Potem je vzel iz lepo izvezene listnice neko pisanje in ga z elegantnim poklonom izročil tvojemu pradedu. Bil je fin, mlad mož s krotimi, prijaznimi očmi; črni zavoj njegovega čopa se je prav prijetno odbijal od njegovih zdravih lic in svetlosive suknje.

Ko je tvoj praded pismo prečital, je prikimal in tvojemu dedu stisnil roko. Moral mu je biti zelo naklonjen, ker je kaj takšnega redkokdaj storil. Potem so ga poklicali v hišo, tvoj ded pa je krenil na vrt.

V gugalnici pred lopico je sedela osemletna deklica; na kolenih je imela knjigo s slikami, ki jo je vneto prebirala; svetli zlati kodri so ji viseli preko razgretega ličeca, v katero se je upiralo žarko sonce.

«Kako ti je ime?» je vprašal mladi mož.

Poravnala si je lase in odgovorila: «Barbara.»

«Pazi, Barbara; tvoji kodri se bodo v soncu raztopili.»

Mala si je potegnila z roko čez lase, mladi mož se je smehljaj, pa še zelo krotko smehljaj.

«Ni take sile,» je rekel, «pojdi, se bova gugala.»

Ona je skočila iz gugalnice.

«Počakaj, prej moram knjigo pospraviti.» In jo je odnesla v lopico. Ko se je vrnila, jo je hotel v gugalnico dvigniti.

«Ne,» je rekla, «to znam že sama.» Nato se je postavila na desko in rekla: «Zdaj!»

In sedaj jo je poganjal tvoj ded, da mu je čop plesal zdaj na levi, zdaj na desni po ramenih; gugalnica z malo deklico pa se je v sončni luči nihala sem in tja, svetli kodri so ji mahali okoli sencev. Pa ji ni bilo nikdar dovolj visoko! Ko pa se je gugalnica zadela v lipove veje, so na obeh straneh ptiči preplašeno šinili iz špalirjev, da so se prezrele marelice zakotalile po tleh.

«Kaj pa je to?» je vprašal in ustavil gugalnico.

Zasmejala se je, da more tako izpraševati.

«To je bil Irič,» je rekla, «sicer ni tako plašen.»

Dvignil jo je iz gugalnice in šla sta k špalirjem; tam so temnorumeni sadeži ležali med grmovjem.

«Tvoj Irič te je obdaroval,» je rekel.

Ona pa je odkimala in najlepšo marelico položila v njegovo dlan.

«Tebe!» je tiho rekla.

Prav tedaj pa se je tvoj praded zopet vrnil na vrt.

«Pazite se pred to,» je smeje se rekel, «sicer se je ne boste več iznebili.» Nato je začel govoriti o poslovnih rečeh in oba sta odšla v hišo.

Zvečer je smela mala Barbara z drugimi sedeti pri mizi; mladi mož je za to prosil. Čisto tako, kakor si je zaželela, pa vendar ni bilo, kajti gost je sedel zgoraj zraven njenega očeta, ona pa je bila še majhno dekletce in je morala sedeti prav spodaj pri najmlajšem pisarju. Zato je tako hitro pojedla; potem pa je vstala in se splazila k stolu svojega očeta. Ta pa se je z mladim možem tako vneto pogovarjal o raznih kontih in diskontih, da mladi mož male Barbare niti opazil ni. —

Da, osemdeset let je že od tedaj, pa se stara babica še dobro spominja, kako je mala Barbara takrat postala zelo nestrpna in celo prav huda na svojega dobrega očeta. Ura je odbila deset in morala je voščiti lahko noč. Ko je prišla k tvojemu očetu, jo je vprašal:

«Ali se bova jutri gugala?»

In tedaj je bila mala Barbara takoj zopet dobre volje.

«No, vi ste pa res zaverovani v otroke!» je rekel praded, pa je bil v resnici tudi sam prav nespametno zaljubljen v svojo malo deklico.

Drugi dan se je tvoj ded proti večeru odpeljal.

Nato je preteklo osem let. Mala Barbara je pozimi večkrat stala ob steklenih vratih in hukala na zamrznjene šipe; potem je skozi luknjo, ki se je naredila, gledala na zasneženi vrt in mislila na lepo poletje, na svetlozeleno listje drevja in toplo sonce, na Iriča, ki je gnezdil v špalirju, in kako so se nekoč zrele marelice osule po tleh, in potem je

misli na neki poletni dan, in nazadnje samo še na oni poletni dan, kadar se je spominjala poletja. —

Tako so potekala leta. Mala Barbara je bila sedaj že dvakrat tako stara in že ne več mala Barbara: toda oni poletni dan je še vedno kakor svetla točka žarel v njenih spominih. Potem pa je res prišel!

«Kdo?» je smehljaše vprašal vnuk. «Poletni dan?»

«Da,» je rekla babica, «da, tvoj ded. Bil je res pravi poletni dan.»

«In potem?» je vprašal vnuk dalje.

«Potem,» je rekla babica, «potem smo imeli zaročenca in mala Barbara je postala tvoja babica, kakor sedi zdaj tukaj med vami in pripoveduje stare storije. —

Tako hitro pa vse ni bilo. Najprej je bila poroka in prav za njo je tvoj praded dal to dvorano postaviti. Vrta in cvetlic je s tem seveda bilo konec; pa ni bilo tako hudo, ker je kmalu dobil živih cvetlic, da se je z njimi ob svojih opoldanskih urah lahko zabaval. Ko je bila dvorana dovršena, smo slavili poroko. Bila je zelo vesela, gostje so se je še dolgo spominjali. —

Vi, ki sedite tukaj in ki morate zdaj biti vsepovsod zraven, tam seveda niste bili, pač pa vaši očetje in dedje, vaše matere in babice, in to so bili ljudje, ki so vedeli tudi kaj povedati. Oni časi so bili seveda bolj tihi in skromni; takrat si še nismo domišljali, da vemo vse bolje ko visočanstva in njihovi ministri; in kdor je svoj nos vtikal v politiko, tega so nagnali s politikastrom, in če bi bil čevljar, so svoje obutalo naročali pri drugem. Služkinje so bile samo kar Tinka ali Minka, in vsak se je oblačil po svojem stanu. Sedaj pa hoče vsak že biti kar grof ali baron. Kaj hočete vsi tudi vladati?»

«Da, babica,» je rekel vnuk.

«Kaj pa ona gospoda, ki je za to rojena in poklicana? Kaj pa se naj zgodi z njo?»

«O, gospoda,» se je oglasila mlada mati in je s ponosno ljubeznijo pogledala svojega moža.

Ta se je nasmehnil in rekel: «To bomo odpravili, babica, ali pa bomo tudi mi postali vsi vprek gospoda — — — druge pomoči ne vidim!»

Na to ni babica nič odvrnila, samo nadaljevala je:

«Na moji gostiji se ni govorilo nič o politiki; zabava je bila prav preprosta, pa smo vendar bili prav tako veseli

kakor vi v teh vaših društvih po novi modi. Med jedjo so se reševale zabavne uganke in delali šaljivi verzi, po jedi smo peli:

Ena kupica
sladkega vinčeca,
sem in tja po mizi
je privandrala...

in druge enako lepe pesmi, ki so danes pozabljene; tvoj ded se je vedno odlikoval s svojim zvonkim tenorjem.

Ljudje so bili takrat med seboj mnogo bolj vljudni; prerekanje in kričanje je v boljši družbi veljalo za nespodobno. Vse to je sčasom postalo popolnoma drugačno; ampak tvoj ded je bil krotak, miroljuben mož. Davno ga že ni več na tem svetu; zdavnaj je že odšel pred menojo, in čas bo pač že, da pojdem za njim.»

Babica je za trenutek pomolčala in tudi izmed drugih se ni nihče oglasil. Samo čutila je, da jo je nekdo prijel za roko, saj so jo vsi še hoteli imeti pri sebi. Miren smehlja je šel preko njenega starega, ljubega lica; nato je pogledala svojega vnuka in rekla:

«Tukaj v tej dvorani je tudi ležal na mrtvaškem odru; ti si bil takrat šele šest let star in si ob krsti začel jokati. Tvoj oče pa je bil strog, trd mož. 'Ne tuli, fant,' je rekel in te prijel na roko. 'Poglej sem, tak je poštenjak, kadar umre.' Potem pa si je sam skrivaj obrisal solzo. Tvojega očeta je vedno zelo spoštoval. Sedaj sta oba že na onem svetu — in danes sem tukaj v tej dvorani držala svojo pravnučko pri krstu, in vi ste ji dali ime svoje stare babice. Bog daj, da bi doživela prav tako srečna in zadovoljna tako starost, kakor sem jo jaz!»

Mlada mati je padla pred babico na kolena in ji poljubila nežne roke.

Vnuk pa je rekel: «Babica, staro dvorano bomo podrli in zopet zasadili vrtnice; saj imamo zdaj zopet malo Barbaro. In ženske pravijo, da je na svetu taka, kakor ste vi; pa bo spet sedela v gugalnici in sonce bo zopet sijalo na zlate otroške kodre; morda bo potem kakega poletnega popoldne zopet prišel kak ded po majhnih kitajskih stopnicah, mogoče...»

Babica se je nasmehnila. «Ti si sanjač,» je rekla, «tvoj ded je bil prav tak.»

Fr. Bradač:

Svečnica

V cerkvi gorijo
sveče voščene ...
Tudi pri nas doma
sveče brlijo lojene ...

Sredi sveč mirno
oče počiva,
grenki pot težkega
dela ga več ne zaliva.

Nič več ne sliši
rudniških strojev,
konec robote je,
konec življenjskih je bojov.

„DAJ – DAM“

Počasi in globoko kakor voda, ki se je zarežala v strugo, je segel s težo izgovorjenih besed kmet Hribar svojemu sosedu Višku v dušo. Zopet so se pomenkovali o vedno istem skelečem vprašanju, o uhajanju mlajših s kmetije v tovarno. «Res je hudo», je povzel besedo Malenšek, suh, srednje visok kmet 40 let. «S tem, kar jaz iztisnem iz svoje zemlje, bi se ne dalo živeti. Nič bi ne rekel, če bi naše pridelke bolje plačevali, toda koliko pa dobim za tisto, kar pridelam doma? Tovarnar mila mi je zadnjič rekel, da še naše masti noče več kupovati, ker je naročanje masti iz inozemstva cenejše, in to vzlic prevoznim stroškom. Nič se ne čudim, da beži današnja kmečka mladina rajši v tovarne. Kdo jo bo priklepel na bedo in garanje!»

Pogledal je po možeh; zlasti Vinšek mu je pritrjeval z glavo. Ta mu seveda lahko pritrjuje, ker je bolj viničar ko pravi kmet. Vinška je predvsem jezilo zaradi sina. Zato se je grenko zasmel: «No, tisti, ki ima dovolj zemlje, že lahko ostane na kmetiji, ali človek, kakor smo mi, si pomaga, kakor vé in zna.» Na to staro ped zemlje, kjer goji vinsko trto, res ne bo priklepel sina. Njegovo dušo je mučila utajena skrb in bol. Kaj vedo tile kmetje, kaj se pravi trepetati za sina, ako se sin bavi s tihotapstvom? V domišljiji vidi sina zdaj ranjenega ali ubitega, zdaj ujetega ali v ječi. Saj ljubi tega Ceneta, svojega sina, po svoje ga ljubi, rad bi mu pomagal, da bi prišel fant v pošteno službo, toda tovarne so začele odpuščati tudi že izvežbane delavce; kje naj torej išče službo?? Živeti pa mora!

Tako je modroval kmet Vinšek in začutil neko svojevrstno jezo; samo malo, pa se bo razlil ta gnev kakor povodenj na zbrano omizje kmetov. Zato je rajši vstal in odšel. Trdi, nekoliko opotekavi koraki so utonili v gostilniški veži.

Ta težki, molčeči gnev je prinesel domov. Mračno je pogledal ženo, ki je prala. Ob škafu zraven nje se je kremžil njegov najmlajši, petletni Tinek. V trenutku je planila iz njega boleš in obup. Pogled na otroka, ki je jokaje prosil mater kruha, mu je sprostil ves nabrani gnev. «Daj vendar otroku nekaj kapelj vina, da bo tiho», se je obrnil k ženi. «Kdo bo zmerom poslušal to kisanje?» Videč, da se žena obotavlja, se je zadril nad njo: «Nekaj kapelj vina pa tudi ne more otroku škodovati, samo krepkejši bo!»

Njegove kašče so prazne, edino, kar ima, je vino. Mar naj vino ponese na trg, da mu ga bo stražnik zaplenil, on sam pa romal v zapor, ker nima obrtnega lista?

Otrok ni hotel piti, tiščal je usta in odrival kozarec. Nato prime mož sam za kozarec, ga postavi stran, natoči v skledo vina iz steklenice, stisne otroka k sebi in mu trdo nastavi skledo k ustom, naj pije. Prigovarja mu, češ da je zdravilo, ki ga bo okrepilo. Otrok je bil bled, suh, bolan, zato ga je oče tolažil: «Le pij, Tinek, da boš močan, ne taka suha južina; glej, kakšen junak je Cene!» Otrok je res posrebal nekaj kapljic, nato pa usta stisnil, oči so mu lezle skupaj in glava mu je zaspano kinkala.

V ženinih očeh je bral grenak očitek in hkrati prošnjo za kruh. Kruha! Žena je dobro vedela, da v omari ni niti skorjice. Ves nevoljen je začel stružiti les, ženo pa je pustil pri otroku, ki ga je devala spat. «Kruh, kruh,» je divjalo v njem, «dovolj ga boste imeli!» S tem očitkom je srdito pogledal ženo. Žena si mu ni upala nič reči na glas, saj je videla, da je danes silno slabe volje.

Podoba za podobo se je vrstila pred njegovimi duhovnimi očmi, ko je stružil les. Ondani sta se srečala v mestu s prijateljem. Veselo sta se pozdravila, in nato ga je njegov znanec, ki ga ni videl že dolgo let, peljal v okrepčevalnico, kjer je videl pod steklenimi zvonci poveznjene okusno obložene kruhke. Spodaj je bila zapisana cena in pod njo je bila majhna špranja, kamor se spuščajo novci. Ob tej sliki ga je lepo podučil njegov znanec: «Vidiš, Polde, denar je vse! V to špranjo vržeš novce, plošča se sama zavrti. Brez naročila, brez potrate besed, samo dinar je treba vreči v avtomat. Ti daš, avtomat dá, zato imenujemo take okrep-

čevalnice «Daj-dam». Nato je prijatelj spustil v špranjo gumb, plošča se ni zavrtela. Šele ko je spustil pravi dinarski kovanec, se je plošča zasukala. Oba sta se smejala, češ, kako je avtomat prebrisan, da se ne da ogoljufati. Dvignil je obloženi kruhek in ga dal Vinšku. «Zmerom je treba kazati življenju trgovski obraz», ga je še podučeval prijatelj. «Če hočeš od sveta kaj dobiti, mu moraš pokazati denar. Brez nič ni nič. Ako hočeš iz gozda slišati prijazen odmev, moraš prijazno vanj zakričati. Če hočeš od sveta kaj dobiti, pa ni treba vanj prijazno zakričati, temveč tiho ponuditi denar. Vidiš, kakor ta avtomat Daj-dam, tako je danes življenje!»

Ni razumel povsem, kaj mu hoče prijatelj povedati, zavidal mu je le njegovo veselo razpoloženje, dočim njega tare skrb za preživljanje sebe in družine. A bolj ko vse prijateljeve besede se mu je vtisnilo v dušo poslovanje Daj-dama: če daš, dobiš. Ti daš, jaz dam. To je vsa uganka življenja, njegov trdi in neizprosni zakon kakor zakon avtomata.

Mehanično je stružil les dalje in premišljal o tej železni zakonitosti. Nič iluzij, nič besed, samo: daj-dam! Zajokal bi nad tem spoznanjem; ta zakonitost mu je pretresala dušo in se mu zapičila v možgane. Daj-dam! Pesem življenja, odgovor in uspeh, vse stisnjeno v dve besedici: daj-dam!

Pred to zavestjo, da življenje ne da ničesar zastoj, so se mu v strašni jezi svetile oči. Modrost iz avtomata: daj-dam! je začela delovati, komaj sprožena misel je začela rasti.

Ko se je zvečerilo, ni legel k počitku, tiho je ždel na svoji stolici in koval načrte. Ko je bila trda noč, je odprl duri in tiho odšel. Ženi ni nič povedal, nič ni omahoval, tiho in srdito je stopal po stezi proti domačiji kmeta Hribarja. Hribar hrani denar doma, v kašči ima najbrž spravljene, kajti v kašči so skrinje in v predalih ima denar.

Navzlic temu, da mu je notranji srd dajal poguma, mu je bila duša revna in obupana, neki notranji glas mu je šepetal: «Vrni se!» S pogubno strastjo in usodnim hlepenjem po denarju se je pognal naprej. Prevzemala ga je edina misel, pred katero se je vse drugo pogreznilo v nič, misel, zajeta iz avtomata: daj-dam! Denar je vse, denar je sveta vladar! Daj-dam! Od mrznje in zlohotnosti so se mu krčile mišice na obrazu, niti kaplje krvi ni bilo na njegovem licu.

Previdno je odprl vrata dvorišnega vrta, ki so imela zapah zadaj, nato se je splazil čez dvorišče in prislunil proti hišnim zadnjim vratom, ali vse spi. Potem je pristavil lestvo, ki je bila naslonjena na drvarnico, se prikradel skozi podstrešno lino v kaščo in se začel oprezno bližati skrinjam. Duh po žitu in plesni mu je udaril v nos. Kadar je prestopil, so začela škripati tla pod njim. Deske so zahreščale tako odurno, da je na mah ustavil korak. Skripanje desk je prebudilo gospodarja.

S težkimi koraki je stopical Hribar na podstrežje, za njim hlapci. Vinšek že sliši njegove korake. Ujet bo! Kam naj zbeži? Skozi lino ne more, spodaj najbrže kdo straži. Kakor blisk se mu posveti misel: daj-dam! Ti meni zlo, jaz tebi zlo! Nauk iz avtomata. Stisnil je pesti in zobe ter se kakor pes naglo pognal proti gospodarju Hribarju. Začel ga je gristi v roko in v lica.

Naposled so ga vendarle ukrotili in zvezali. Ko so mu pogledali v oči, so spoznali, da imajo pred seboj blaznega človeka. —

Oddali so na opazovalnico. Napadi besnosti se sicer niso več pogosto ponavljali, vendar pa ni imel nobenih svetlih trenutkov več. Misel, zajeta iz avtomata, je kakor železen obroč oklenila ves njegov duh.

Kadar ne besni, se plazi po vseh štirih kakor pes, prijazno giblje čeljusti in kaže zobe. Kadar mu prinesejo strežaji hrano, momlja zadovoljno: Daj-dam. Nobena druga misel nima več prostora v njem, samo Daj-dam se razume. S tem imenom ga kličejo strežniki k jedi in k drugim opravkom. Ker sliši samo na ta klic, mu pravijo le «Daj-dam, Daj-dam».

NASVETI

Zmrznjeno sadje ne smemo prehitro prenesti na toplo, ker bi sicer postalo neužitno. Najprej ga moramo položiti v mrzlo vodo, da se otaja. Ko ni več trdo in ledeno, ga vzamemo iz vode, zberemo in takoj porabimo.

Kuhinjske deske sčasoma potemne. Če jih kdaj pa kdaj zmyjemo z vodikovim superoksidom, postanejo spet lepe in svetle.

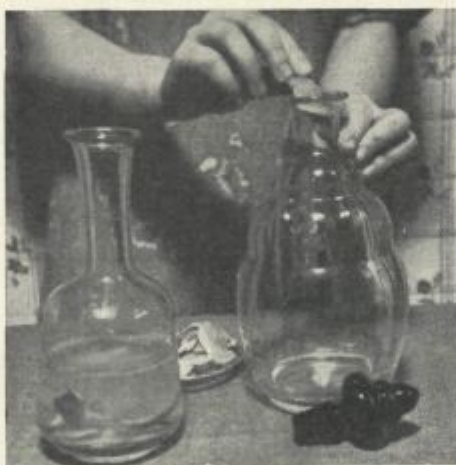
Peteršilj je izborna lepoto sredstev. Položimo zvečer pest peteršilja v skledo nizke vode in si zjutraj v njej umijemo obraz in vrat. Kmalu bomo opazili, da postaja naša koža čista, mehka, napa in prožna.

V novo emajlirano posodo nalijemo vode, ki ji dodamo 5 dkg soli in prav toliko kisa. Ta raztopina naj v posodi vre 1 uro. Glazura je potem dosti trdnjša in odpornejša.

Tudi najboljša krtača za nohte postane sčasoma mehka, ker se med ščetinami nabere milo. Če jo včasih položimo v mrzlo okisano vodo, ostanejo ščetine vedno trde.

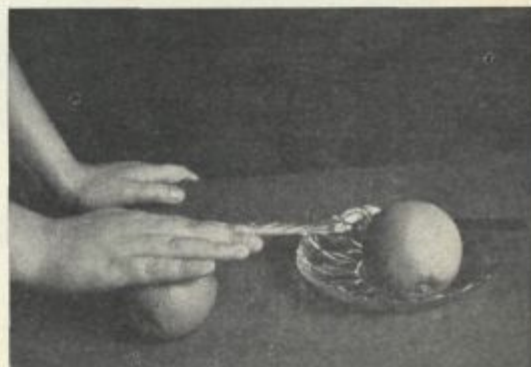

Vaze in steklenice se najlepše umijejo s krompirjevimi olupki in z vodo.

V SLIKAH

Čaj obdrži svojo lepo barvo, če vržemo vanj, takoj ko zavre, kosček sladkorja.

Pomaranče se veliko lažje lupijo, če jih najprej krepko valjamo med rokami. Posušeni pomarančni olupki dobro gorijo.

Raskava koža postane mehka, če vodi, v kateri se urivamo, vselej dodamo nekaj mleka. Maščoba mleka se opiye v kožo in jo napravi mehko in gladko.

Možitev: čudna reč

Poroka: čudna reč! Vsako dekle upa, da se bo srečno poročila. Slehera vidi v tem svoj življenjski smoter. Včasih se poroči tako mlada, da niti ni imela priložnosti, da bi bila spoznala druge moške. Prvega poroči, ki jo vpraša za to. Kadar potrebuje nov klobuk, hodi od modistke do modistke, si primeri vse klobuke in pri vsakem premišlja, ali se ji dobro poda k obrazu in k tej ali oni obleki. Ko pa išče moža, ne misli ničesar. Nič se ne prepriča, kakšnega značaja in kakšne narave je njen bodoči mož, ali je dovolj resen človek, da bo prevzel nase breme, ki si ga nalaga. Freba bo skrbeti za ženo in morda še za otroke. Ali je vseeno, kako so ti preskrbljeni? Predvsem pa, ali jo zanima, če ima dobro srce, če ni sebičen? Zaljubljeno dekle, pa tudi zaljubljeni fant, ki zagreši v tem pogledu dostikrat še veliko več kakor dekle, ve za vse napake, toda ne občuti jih kot zlo. In poleg tega si še vsak misli, da bo po poroki vse drugače. Vsak veruje v svojo čudodelno moč, ki bo najslabšega človeka izpremenila v najboljšega. Kadar kupuje mož avtomobil, ne gleda samo na njegovo obliko in barvo, ki ugodno vpliva na njegove oči, temveč se bo v prvi vrsti zanimal za njegov stroj, njegovo silo, za to, koliko bencina porabi, koliko ga bo stalo vzdrževanje, pa tudi za to, kakšne tvrdke je. Prav tako si bo, še preden gre kupovat, na jasnem, kakšen avtomobil prav za prav potrebuje: ali osebni ali tovorni. Če potrebuje tovornega, ne pojde kupovat osebnega ali obratno.

Toda ko se odloči, da se bo poročil, si ustvaril svoj lastni dom in rodbino, ne pomisli čisto nič. Ženo si je izbral po njeni zunanosti, zaljubil se je vanjo; kakšne pa so njene duševne kvalitete, to ga prav nič ne skrbi. V tem pogledu ni nič boljši kakor ona, pa če je še za toliko let starejši od nje. Mož, ki potrebuje tovarišico pri svojem poslu, poroči žensko, ki ji je vse drugo bolj mar kakor delo. Ubožen mož poroči modno gosko, ki več izda za cunje, kakor on zasluži. Varčen mož poroči dekle, ki ne spoštuje njegovega težko prihranjenega denarja. Dobrosrčen in plemenit mož poroči žensko, ki nima srca, ki je ošabna, naduta in gospodovalna. Vse življenje bo njen suženj.

Če kupujemo posestvo, se prej dobro informiramo, ali ni morda na posestvu vknjižb ali kake druge obremenitve. Na vse pomislimo, kar bi nam pozneje, ko se pogodba ne da več izpremeniti, delalo težave. Ljudje pa, ki se ženijo, ne pomislijo čisto nič, s kom so se zvezali za vse življenje. Nič jih ne zanima, kakšna je njihova preteklost, iz kakšnih rodbin so. Nikoli se ne vprašajo, ali bi bili srečni, če bi bili njihovi

otroci taki, kakor so na primer ženini ali moževi sorodniki. O tej stvari menda mislijo, da bodo njihovi otroci taki, kakor bodo sami hoteli.

Kaj počenjamo, kadar nam gre za čistokrvno žival. Tisoče in tisoče plačujemo za take živali, če smo se iz rodoznika prepričali, da je žival res čistokrvna. Kadar pa se ženimo, ne vprašujemo nič, kakšna je kri enega ali drugega; ali je kri bodočih staršev čista, brez dednih bolezenskih klic, kar lahko prinese v rodbino toliko gorja!

Duhovitost vedno zmaga

Poznamo zakonce, ki živijo morda 30, 40 let skupaj; žena je že davno izgubila svojo vitko linijo, nima pobarvanih las, ne popravljenega obraza, pa je njun zakon vendar tako srečen. Vesela ženina narava in njena duhovitost je pomagala možu in njej sami preko marsikaterega težkega dne. Nikdar jima ni bilo dolg čas, če sta bila sama, saj dobrim prijateljem ni treba drugih ljudi.

Resnično, tisočkrat bolj važno je za dekleta to, kar ima v glavi, kakor to, kar ima na glavi. Moški hočejo, da jih ženska zabava, da je vesela, dobra in inteligentna. Vsako dekle, ki je količkaj čedno, pa izobraženo in duhovito, je več vredno kakor vse lepote, ki niso pametne.

Ženska, ki zna voditi razgovore, ki zna govoriti modro in resno, pa tudi duhovito smešno, ženska, ki iz njenih ust privre smeh tako naglo, kakor prižubori voda iz studenčka, ženska, ki izreče vselej pravo besedo, ki zna z vsakim drugače govoriti, ki se zanima za vse, za kar se zanima oseba, s katero govori, to je ženska, ki ugaja moškim.

Vesela narava, inteligenca, intuicija, takt, nevsiljivo laskanje — to je najboljše žensko orožje. Če ima te lastnosti, se ji ni treba bati, da bo v življenju ostala sama, in lepote ji ni treba biti mar. Biti mora vesela, ker moški ljubijo vesele ženske. Instinktivno mora vedeti, kdaj bi se mož rad zjokal na njeni rami in koliko časa lahko ostane žalosten. Prepričati ga mora, da je on čudovita kombinacija Henrija Forda, Clarka Gabla in Geneja Tunneyja in da je ona edina ženska, ki ga razume in ceni po njegovih zaslugah.

Ne maram tajiti, da lep obrazek ne privlači moškega. Toda če dekle nima drugih lepih lastnosti, to ni dovolj. Ako je pusta in se moški zraven nje dolgočasi, jo bo pustil, pa če je lepa kakor Mona Lisa. Če je ona sama s seboj tako zaposlena, da čisto pozabi po-

Pri nas stane poročno dovoljenje manj kakor dovoljenje, da smemo imeti psa v hiši. Otrokom in bebcom je dovoljeno sklepati zakon. Premoženje mladoletnikov je pod zaščito, zapravljevalci so pod kuratelo, zakon pa lahko sklene, kdor hoče, nobena postava ga ne ovira, da bi ne pogubljali s tem sebe, žene in otrok. V dosti primerih se vsa tragika zakona že naprej pa vendar oblastva ne ukrenejo ničesar, da bi se to preprečilo.

Poroka je najvažnejši trenutek našega življenja. Rojstvo je navaden dogodek, smrt neizogibna, poroka usodna. In vendar posvečamo prav njej, v kateri iščemo vse, kar nam more življenje nuditi, najmanj resnosti, najmanj važnosti.

vedati njemu, kako je čeden in lep, si bo kmalu poiskal drugo, ki mu bo hitro rekla, kako je to, da ga niso še vzeli k filmu! Če bo njen dom pust in temen, bo kmalu sčel k luči!

Vzor vseh žensk je Šeherezada. Legenda nam pripoveduje, da si je Šeherezada rešila svoje življenje s tem, da je možu, ki jo je obsodil na smrt, vsako noč pripovedovala pravljice in vsako prekinila pri najbolj zanimivi točki. Ves radoveden, kaj se je godilo dalje, se ta mož ni mogel nikdar odločiti, da bi jo usmrtil. Ta način je še dandanes aktualen!

Mamica, glej, kako sem velika. Mala Nadica Petrovičeva iz Murske Sobote.

„Tvoji lasje
so vedno tako
lepi!“

Pohvala, ki je še toliko več vredna, ker moški večkrat mislijo, da so negovani lasje nekaj samo ob sebi umevnega. Kako rada sliši vsaka žena, da so njeni lasje posebno lepi. Negujte zato tudi Vi redno in pravilno svoje lase.

ELIDA SHAMPOO

KAMILOFLOR
specialni Shampoo za plavalaske,
ne vsebuje alkalijs. Ohrani lasem
naravni sijaj in svetlo barvo ter
jo vrne, če se je izgubila.

BRUNETAFLO
specialni Shampoo za kostanjeve
lase, ne vsebuje alkalijs. Lasje dobe
lep sijaj, postanejo mehki in se
dajo lahko in hitro česati.

Apel na gospodinje

Gospodinja in gospodinska pomočnica.

Dekle, ki gre služiti, stopi čisto v tujo hišo. Nikogar ne pozna, stanovanje je drugače urejeno, kakor je bilo domače na kmetih, toliko drobnih reči si je treba zapomniti. Mnogo kuhinjskega orodja še ne pozna, morda ni še nikoli videla parketov, ne ve, kako se mora z njimi ravhati itd. Iz lastnih izkušenj pa vem, da imajo le malokateri gospodinje dovolj čuta za težko preizkušnjo novinke. Prvi dan gospa še rada pokaže to in ono, drugi dan se tudi še potruji, potlej pa že zahteva, da mora gospodinska pomočnica že vse vedeti in znati. Nam starejšim gospodinskimi pomočnicam to gotovo ni težko, toda mlade, ki so se šele odpravile v svet, morajo prehoditi časih pravi križev pot.

Mislím, da bi se dalo to vprašanje bolje rešiti, če bi imele gospodinje skraja malo več potrpljenja in bi kakšno reč dvakrat ali tudi trikrat povedale in pokazale. Dobra beseda več opravi kakor zadirčnost. Ko mlada gospodinska pomočnica do dobra spozna stanovanje, stanovanje in življenje v novi družini, se bo kmalu prilagodila. Znala si bo tudi delo tako urediti, da ji ne bo zastajalo. Če ji pa gospodinja ne

pokaže vsega dovolj potrpežljivo, se pomočnica le počasi vživlja. Navadno se medtem gospodinja že naveliča, ali pa tudi dekle noče več prenašati poniževalnih opazk; in sožitje postane nezno. Mnogo deklet poznam, ki so po kratkem času zapustile službo in imajo v poselski knjižici nekaj kratkih izprijčeval, ki jim kvarijo bodočnost.

Če bi se gospodinja le količkaj potrudila, da bi se zamislila, kako je dekletu pri srcu, ko stopi v tujo hišo, med čisto tuje ljudi, bi bilo lahko marsikje življenje drugačno.

Starejša služkinja.

Ljubezen in lepota.

Lepota brez čednosti je kakor cvetlica brez vonja. *

Lepa žena je v življenju dostikrat nesrečna. *

Ljubezen je sleparka. *

Ljubezen ne premišlja. *

Za ljubezen so najbolj primerne ženske srednje starosti. *

Ljubezen ne pozna razlike med visokim in nizkim položajem.

Olajšuje bolečine!

Vsaka Pyramidon tableta je Vaš dober prijatelj — ona Vam pomaga kadar se slabo počutite in proti bolečinam.

Pyramidon
TABLETE

SAMO PRAVE Z „BAYER“-JEVIM KRIŽEM!

Oglas registr. Sp. br. 91 od 21. junija 1935

Nismo še pozabile svetovne vojne!

Matere vsega sveta so se po monakovskem sporazumu oddahnile. Češke matere, ki so bile po njem najbolj prizadete in so kot zavedne državljanke občutile rane Češke kakor rane na svojem lastnem telesu, so videle edino tolažbo v tem, da so smeli njihovi sinovi ostati doma in da so jim bili možje obvarovani pred vojno vihro.

Da, vojna pošast se je skrila nazaj v svoj brlog. Toda kako dolgo bodo matere še varne pred njo?

Če vzameš dnevnike v roke, ne bereš skoraj nič drugega kakor razna poročila iz najrazličnejših držav, kako se mrzlično oborožujejo. «Slabo smo oboroženi,» pravijo države, ki so že milijarde vtaknile v železo in jeklo, «še bolje se moramo oborožiti, mudi sel!» Če ni mir ogrožen, čemu se je treba potlej oboroževati? In če ste res rešili mir, zakaj potlej ne gradite rajši bolnišnic, hiralnic, sirotišnic, spodobnih domov za invalide iz svetovne vojne, da vas ne bodo z očitajočimi

ČAR POGLEDA...

...to je polovica ženske lepote. Zakaj bi se izpostavljali zasmešanju zaradi kakega kozmetičnega sredstva, ki se razkaja in ki izgublja barvo pri najmanjši vlagi. Ali ste sigurni za sredstvo, ki ga uporabljate? Ali je odporno zoper solze? Poskusite novi zoper vlago odporni «ARCANCIL» pa boste videli, da se ga boste potem vedno posluževali. Uspeh zanesljiv, kajti «ARCANCIL» v nasprotju z vsemi kozmetičnimi sredstvi, izdelanimi po stari formuli, ne vsebuje mila. «ARCANCIL» morete brez strahu nastaviti na oko, pa ne boste ničesar čutili, kajti ne peče. Dobili boste «ARCANCIL» v 9 novih barvnih tonih in posebni kompoziciji: «ARCANCIL-SANCOLOR» za one žene, ki žele samo poudariti naravno izbočenost svojih trepalnic in jih okrepiti, ne da bi jih mazale. Toda predvsem si zapomnite to novo lepoto formulo: «Za Vaše trepalnice — ARCANCIL». Prodaja se povsod. Veliki model din 16.—, vložek din 25.—, reklamna škatlica din 13.—. — Ljudevit Schön, oddelek Z. A. 1, Zagreb, Jelačićev trg št. 1.

oči gledali, se potikali po ulicah in prosjačili na vogalih? Nešteto lese-nih križev štrli po vsem svetu v nebo in priča, koliko človeških žrtev je zahtevala svetovna vojna. Ali ti križi res ne morejo spametovati ljudi, da bi začeli pametnejše in boljše življenje?

Matere, ki imajo odrasle sinove, ne morejo mirno gledati tega oboroževanja. Strah jih duši. Nekje je vojna pošast, ki bo prej ali slej velela njihovim sinovom, naj morijo sinove drugih mater! In vendar je velel največji Dobrotnik človeštva: «Mir na zemlji!» Me hočemo mir, da bomo v miru gradile in čuvale, kar je našega.

Dokler se države ne bodo spametovale in ne bodo začele z razoroževanjem, toliko časa ne more biti na svetu mirnih in srečnih mater!

Poročile so se naročnice:

gospodična Francka Dolenčeva z gospodom Tomažem Bokalom iz Ljubljane, gospodična Berta Lončaričeva z gospodom Ivanom Morausom iz Rač, gospodična Tilka Pušarjeva z gospodom Rudolfom Hafnarjem iz Kranja, gospodična Milena Radovanova z gospodom Francem Sladičem iz Slovenskega Javornika, gospodična Marica Tavželjova z gospodom Julijem Curhalekom iz Mislinj, gospodična Majda Valentanova z gospodom Rudolfom Sušnikom iz Rovt in gospodična Mimi Zalaznikova z gospodom Emanuelom Thumo iz Ljubljane.

Iskreno čestitamo!

Krepite Svojo kožo!

Potem domače delo ne bo imelo več škodljivega vpliva!

Uporabljajte Nivea kremo, edino Nivea vsebuje Eucerit, krepilno sredstvo za kožo. Redno negovanje z Nivea dela Vašo kožo krepkejšo in bolj zdravo, ji da večjo odpornost in mladostno-svežo zunanost

Proti kašlju kataru

Da obvarujete resnih
bolezni kot posledic
prehlada

Sebe in
Svoje otroke
uporabljajte

Kaiserjeve prsne karamele s 3 jelkami

Dobite jih v lekarnah in drogerijah

S pomarančo v novi dan

V Angliji in Ameriki začenjajo zajtrk z «grape-fruitom» ali pa z njegovo skromnejšo sestro pomarančo, sploh s sadjem. To bi bilo zelo priporočljivo tudi pri nas, ne da bi hoteli s tem samo posnemati tujino.

Saj je takšen prijeten zajtrk, ki ga uvaja sadje, prava dožrta posebno za meščane in za duševne delavce, ki jim za pravilno prehrano manjkajo kar tri četrtine. Tako vsaj sodi Mac Lawrie, primarij velike londonske bolnice, v svoji odlični knjigi «Tako plačuje narava». On pravi, da glavna sestavina prehrane ni hrana sama na sebi, temveč tudi zadostna količina vode in kisika, brez katerih nima noben organ koristi od hrane. Toda na žalost moramo priznati, da čisto zavzema mesto čiste vode v naši prehrani alkohol ali pa vsaj čaj in kava, torej opojne pijače. In mesto kisika zavzema spet vsaj po mestih zrak, poln saj in dima.

Potem seveda ni čuda, ako trpi naše zdravje, zlasti pa prebava, kakor dokazuje vedno večja produkcija in prodaja raznih odvajal. Zato je tem važnejše, da začenjamo novi dan s pomarančo, kar ni tako nedosegljivo pri cenah v zgodnji pomladi. Pri tem pa moramo paziti na neki red.

Bodisi da si privoščimo polovico izvrstnega in vitaminov bogatega grape-fruita ali pa cenejše in prav toliko vredne pomaranče, ne smemo pozabiti, da jedo Angleži pri zajtrku po pomaranči šunko ali pa ribo, nato juho in šele potem čaj z mlekom itd. Če se namreč mi napijemo takoj po kisli pomaranči bele kave, nam prvič najbrže ne bo dišala, pa prigrizujmo k njej še tako dober kruh. Kisli okus v ustih bi nam gotovo pokvaril celo priljubljeno jutrnjo kavo. Ker pri nas nimamo pri zajtrku slanine ali šunke z jajci, niti ovsene kaše, moramo napraviti med pomarančo in kavo pratek odmor.

Tako lahko na primer takoj zjutraj na tešče pojemo, namesto da bi popili kozarček mrzle vode, ki tudi pospešuje gibanje črevesja, s sladkorjem potresemo pomarančo, ki jo jejmo z žličko. In šele čez nekaj časa nadaljujmo z običajnim zajtrkom.

Skrivnost, zakaj je pomaranča sploh in zjutraj na tešče še prav posebno zdrava, je v tem, da obsega njen sok mnogo organskih kislin. Poleg tega jo uživamo s sladkorjem, ki ke-

Barva je življenje!

Zato bledih in velih ustnic in lic nikdo ne ceni. In vendar kako lahko zamore vsaka žena zadobiti rožnato svež in mladosten izgled s

KHASANA

RDEČILOM ZA USTNA IN RDEČILOM ZA LICA. — Med 8 različnimi barvnimi toni za morete dobiti za vsak lepotni tip primerno rdečilo. KHASANA RDEČILO ZA LICA pričara naravno delujočo svežost na Vaša lica. Oba sta odporna zoper slabo vreme, vodo in poljube.

Veramon-ovitek z 2 tabletama

Ta zavojček zmore odslej vsakdo. Prosimo napravite polzkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Oglaš. reg. pod št. Br. 30.400 od 4./X. 1987

mično draži čreva. Mnogo ljudi trpi zaradi slabe prebave. V teh primerih dela prave čudeže jutrnja pomaranča in še bolj kislejši grape-fruit, ker uživamo samo sok, ne, kakor pri drugem sadju, tudi celulozo, ki napeuja. Ker pa imata oba, pomaranča in grape-fruit, v sebi ne samo aromatične organske kisline, temveč tudi hlapljivo olje, vzbujata slast do jedi, ker pospešujeta izločevanje slin in drugih prebavnih sokov. Pri tem ne smemo pozabiti, da potrebuje vsega tega naše telo prav zdaj v zgodnji pomladi največ. Pomaranče in njej sorodni sadeži imajo v sebi obilico vseh glavnih vitaminov in temeljnih snovi.

B.

Gospodinjstvo

JEDILNI LIST ZA TEDEN DNI.

Ponedeljek.

Opoldne: 1. Nadevane bržole z zelenjavo (186). Dušen riž. 2. Kompot. Zvečer: Ledvice v omaki. Kruhovi cmoki.

Torek.

Opoldne: 1. Goveja juha z mesnimi emčki. 2. Ajdov štrukelj z orehi (416). Kompot.

Zvečer: Mešana jajca s parmezanom. Solata s krompirjem.

Sreda.

Opoldne: 1. Telečja obara. 2. Zdrobov narastek z malinovcem.

Zvečer: Zeljnate krpiče. Kompot iz korenja (395).

Četrtek.

Opoldne: 1. Kolerabična juha (54). 2. Pečenice. Gorčična omaka. Pražen krompir. Kompot.

Zvečer: Omlete.

Petek.

Opoldne: 1. Kislo zelje. Fižol. 2. Banatske blazinice.

Zvečer: Liptavski sir (115). Čaj.

Sobota

Opoldne: Goveja juha z jetrnimi ploščicami. 2. Govedina. Zmečkan krompir. Korenje v omaki. 3. Dušena jabolka.

Zvečer: Ajdovi žganci. Solata.

Nedelja.

Opoldne: 1. Postna riževa juha. 2. Pljučna pečenka s kruhovim nadevom. Mešana solata. 3. Roglički z orehovim nadevom.

Zvečer: 1. Mesni narezek z nastrganim hrenom. Trdo kuhana jajca. 2. Čaj.

Opomba: Številke v oklepajih pomenijo številke receptov v naši kuharski knjigi «Kako naj kuham». Za debelo tiskana jedila prinašamo recepte.

Mesni cmočki.

4 dkg masti mešamo tako dolgo, da se peni. Tej masti primešamo potem eno jajce, drobno sesekljanih ostankov mesa (približno osminko kilograma), na masti oprazene sesekljane čebule in peteršilja, nazadnje pa še nekoliko drobtin, soli in popra. Iz te zmesi naredimo majhne cmočke, ki jih

skuhamo v slani vodi, potem pa odcejene stresemo v juho.

Mešana jajca s parmezanom.

Pečena mešana jajca potresemo, preden jih ponudimo, z nastrganim parmezanskim sirom.

Zdrobov narastek.

Na četrt litru mleka skuhamo 5 dkg pšeničnega zdroba, primešamo 8 dkg vanilijevega sladkorja in 4 dkg presnega masla, potem pa na robu ognjišča še 3 rumenjake in nazadnje še trd sneg iz 3 beljakov in pest rozin, po-

Za Vašo lepoto

PREPARATI

FORVIL - PARIS
POMENIJO USPEH.

Na svetu uporablja več milijonov žen FORVIL preparate z zadovoljstvom in se čudi kolosalnemu učinkovanju.

CRÈME FORVIL

PUDER FORVIL puder lepote
„5 Fleurs“

ROUGE FORVIL za lice
v naravnih barvah

EAU DE COLOGNE FORVIL
„5 Fleurs“

PARFUM FORVIL
„5 Fleurs“

Ti preparati se dobivajo v vseh boljših strokovnih trgovinah. - Zahtevajte brezplačne vzorce.

Zastopstvo za Jugoslavijo: JOSIP HEGEDÜS, Zagreb, Draškovićevega ulica 12

škropljenih z rumom. To zmes pečemo nato v posodi za narastke, in sicer v zmerno topli pečici, približno 10 minut. Ko je narastek pečen, ga nesemo takoj na mizo.

Gorčična omaka.

Tri v trdo kuhane rumenjake pretlačimo in vmešamo z enim surovim rumenjacom ter medtem neprestano prilivamo po kapljicah olje (četrtilitra). Nato pridenemo žlico gorčice, sok od polovice limone, osnaženo in na drobno sesekljano sardelo, 1 dkg čebule, četrtil dkg kaper, sol, stolčnega belega popra in žlico vinskega kisa. Ko je omaka narejena, jo postavimo za dve uri na hladno in jo ponudimo k mesu, zlasti dobro se poda k mrzlemu.

Banatske blazinice.

Iz 40 dkg pšenične moke, 1 celega jajca in 1 rumenjaka, 6 dkg stolčnega sladkorja, 1 žlice masti, soli in dveh in pol decilitra mleka zamesimo gladko testo. To testo razdelimo potem na 12 enakih hlebkov, ki jih, ko nekaj časa počivajo, razvaljamo na mlince, velike kakor krožnik. Vsak razvaljani mlinec pomazemo z raztopljenim maslom in pokladamo drugega na drugega, in sicer tako, da imamo dva sklada po šest mlinec. Nato vsak sklad zase prav na tanko razvaljamo. Po enem teh velikih mlinec razdelimo s kavno žličko v majhnih kupčkah sadno mezgo, drugi mlinec pa namažemo po tisti strani, ki bo obrnjena proti sadni mezgi, z beljakom in pokrijemo z njim spodnji mlinec, nakar ga skrbno pritismo po robovih in okoli kupčkov sadne mezge. Potem izrežemo s kolescem iz testa blazinice, tako da je v vsaki kupček mezge. Te blazinice cvremo nato na masti kakor pustne krape in medtem posodo večkrat stresemo, da se blazinice bolj dvignejo. Ko so pečene, jih potresemo s sladkorjem.

Veliko se govori

vendar so merodajna samo dejstva. In dejstvo je, da ni Aspirina brez »Bayer«-jevega križa.

ASPIRIN

TABLETE

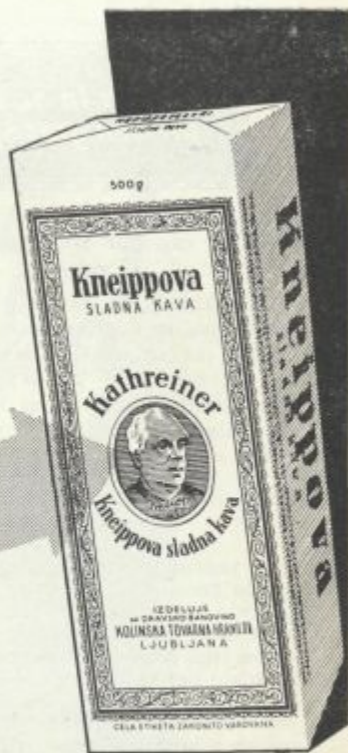
Oglas reg. pod 5. brojem 32608 od 8. XI. 1938.

Ali je vino ali je kis?

Brez etiket tega ne spoznamo. Zato moramo nato posebno paziti. Pravo Kneippovo sladno kavo spoznamo na zavitku po sliki župnika.

Odprta, v vrečah ali v zavitkih brez župnikove slike sploh ne obstoja
Kneippova sladna kava!

Jetrne ploščice.

3 dkg presnega masla vmešamo z 2 rumenjacom, pridenemo 10 dkg nstrganih jeter ter eno v mleku namočeno in pretlačeno žemljo. Posebej opražimo na 2 dkg masti drobno sesekljane čebule in peteršilja, nakar s tem zabelimo zmes, ki jo potem še osolimo in opopramo, nazadnje ji pa narahlo primešamo še sneg iz dveh beljakov. To zmes stresemo potem v pomazano in z drobtinami potreseno pekačo in spečemo v pečici. Ko se ohladi, jo narežemo na ploščice in ponudimo k juhi.

Korenje v omaki.

Korenje narežemo na ploščice ali pa po dolgem na štiri dele, ga skuhamo v slani vodi, nato pa dušimo na presnem maslu samo tako dolgo, da se osuši. Posebej zmešamo z raztopljenim presnim maslom žlico moke, nato pa takoj prilijemo nekoliko mleka in neprestano mešamo, dokler ne zavre. Ta omaka naj potem vre še približno 10 minut, toda čisto pomalem. Nato omako osolimo, po okusu osladkamo in ji lahko pridenemo tudi nekaj žlic kisle smetane. Serviramo jo takoj, zato da se ne zasiri.

Pljučna pečenka s kruhovim nadevom.

Osnažen kos pljučne pečenke (75 dkg) po dolgem prerežemo, pa ne čisto do dna, jo nato previdno potolčemo, osolimo in opopramo. Potem jo po vrhu namažemo s pripravljenim nadevom, spet stisnemo, da ima prvotno obliko, in povežemo z vrstico. Tako pripravljeno meso denemo na razbeljeno presno maslo (4 dkg) z dušeno zelenjavo (8 dkg), s čebulo (5 dkg) in 4 zrna popra. Nato pečenko zalijemo s kislino juho ali pa z vodo in jo pečemo v pečici do mehkega. Ko je pečena, jo

narežemo na režnje, stresemo v omako 3 dkg drobtin, prilijemo 2 žlici rdečega vina in žlico limonovega soka ter počakamo, da dobro prevre. Nato omako precedimo in je nekaj polijemo na narezano meso, ostalo pa prinesemo na mizo v posodici za omake.

Nadev: 6 dkg surovega prekajenega mesa, 10 dkg puste svinine in 6 dkg prekajene slanine dvakrat zmeljemo na stroju, pridenemo soli, popra, limonovega olupka, zelenega peteršilja, 1 jajce in približno 5 dkg drobtin.

Ali morajo jajca, ki jih naročimo za valjenje, po prevozu res 24 ur počivati?

To se pogosto sliši in utemeljuje tako, da mora priti seme spet v svoj pravilni položaj, kar pa ni res. Vsebina jajca ne potrebuje za to, da se umiri v pravilni položaj, niti pol ure. Če jajca čakajo dalje časa, so le manj sveža. Ako so se jajca za valjenje pri prevozu tako pretresla, da se je rumenjak razlil ali pa počil zračni mehurček, jim tudi čakanje več ne hasne.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajati, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Ugl. reg. 5. Br. 27946/36

**Doma in na polovanju,
preden greš spat, vedno:**

Chlorodont-zobna pasta

**Ali so eno leto stare kokoši dobre
za valjenje?**

Mlade kokoši so za valjenje zelo nezanesljive in dostikrat zapuste gnezdo, preden so se mladiči izvalili. Takšna na pol izvaljena jajca podložimo potem lahko kakšni drugi koklji ali jih pa rešimo v valilnici, če je slučajno v istem stadiju.

**Kako naj odvadimo kokoš, da ne bo
žrla jaje?**

Te razvade so največkrat kriva neprimerna gnezda, v katerih se jajca zdrobe. Gnezdo mora namreč biti zadosti globoko in mehko ter malo v temi. Pogosto je pa tega krivo tudi to, ker dobe živali premalo beljakovin in apna, zadnje spoznamo zlasti po tem, če kokoši hlastno jedo zdrobljene jajčne lupine. V tem primeru moramo krmo izpremeniti. Dostikrat pa ne moremo z nobeno rečjo odvaditi kokoši, da bi ne žrla jaje, in je

najbolje, da takšno žival zakoljemo, da se še ostale kokoši tega od nje ne navadijo.

Omenimo naj še, da se dobe za kokoši, ki žro jajca, tudi posebna gnezda, ki so urejena tako, da zdrsi jajce, kakor hitro ga kokoš znese, v posebno posodo, ki jo postavimo pod gnezdo.

Manufaktura Novak na Kongresnem trgu že dobiva nove pošiljke modrih tkanin za pomlad. Sebe in družino boste oskrbeli z oblačili najboljše in poceni, če nabavite vse potrebno vedno v Manufakturi Novak v Ljubljani.

Bolniki so povsod. Zato je nujno potrebno, da se pazi na urejeno prebavo. Zdravniki priporočajo Darmol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni uporabi ne pride v navado. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvajalno sredstvo Darmol. Dobi se v vseh lekarnah.

Reg. 25.801/37.

POT K SREČI.

Ni sreče in veselja brez zdravja. In vendar so mnogi ljudje tako lakhomiselni, da se ne varujejo pred boleznijo. Prehlad, tega ima vsak, to bo spet prešlo! Posledica tega je večkrat dolga in težka bolezen, ki ni brez škode za življenje. Že 50 let priznane Kaiserjeve prsne karamele so preprečile že mnogo zla; one ščitijo pred posledicami prehlada. Razvijajo v grlu toploto in raztapljajo sluz. Za časa dihanja na mrzlem zraku Vam bo ena Kaiserjeva prsna karamela v ustih varovala zelo občutljive sluzne kožice Vaših dihal pred prehladom in njegovimi neprijetnimi posledicami. Zaradi svojega prijetnega okusa so priljubljene pri starih in mladih. Karamele morate v ustih počasi raztopiti. Majhnim otrokom pa jih dajte v mleku ali čaju. — Dobe se v lekarnah in drogerijah.

Popravek.

Prosimo, popravite na strani 89. knjige «Kako opremim stanovanje» v oglasu Rajka Turka: *Kadar se selite ali kadar dobite premog, pokličite telefon številka 21-57.*

Jože Žabjek

KNJIGOVEZNICA
LJUBLJANA
DALMATINOVA 10

Najmodernejša urejena delavnica za vsa knjigoveška dela. Hitra in točna postrežba pri nizkih cenah. Izdelovanje posebnih akcidenčnih vezav po individualnih osnutkih. Trgovske knjige po naročilu, lastni črtni stroj za vse vrste rastriranih tiskovin. Izvirne platnice za «ŽENO IN DOM»

TELEFON 24-87

KALODERMA

Gelee

Specialno sredstvo za nego rok

Za dve novi naročnici dobite
svilene nogavice.
Preberite razpis v prvi številki.

**TA VARSTVENA ZNAMKA
NA STEKLENICI**

Vam jamči,

DA STE KUPILI ZA ČIŠČENJE VSEH
KOVINASTIH PREDMETOV, OGLEDAL IN
OKEN PRIZNANO NAJBOLJŠE SREDSTVO

Sidel

katero vsled kemičnih sestavin vse te predmete
ČISTI, POLIRA, OHRANI,
DESINFICIRA

PAZITE NA VARSTVENO ZNAMKO!

Naročnina za list s krojno prilogo in 5 gospodinskih knjig: za vse leto Din 105.— za pol leta Din 54.—, za četrt leta Din 27.—; za Ameriko in inozemstvo dolarjev 5.—; za Italijo Lir 70.—.
Posamezna številka Din 5.—, krojna priloga Din 2.—, gospodinska knjiga Din 30.—.
Deset broširanih leposlovnih knjig Din 100.—, Vezava Din 60.—.
Deset broširanih rodbinskih knjig Din 67.—, Vezava Din 60.—.

Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsakega 1. v mesecu.

Odgovorna urednica Rija Podkrajškova v Ljubljani.

Uredništvo in uprava v Ljubljani, Dalmatinova ul. 8/I. Tel. 21-32.

Tisk Delniške tiskarne d. d. v Ljubljani. Za tiskarno odgovoren Franc Pintar.

Pri Ženkotu'

je nova trgovina stekla, porcelana in kuhinjske posode

- Vljudno priporočam c. gospodinjam
- moje izbrano zalogo stekla, steklenih
- servisov, nastavkov in kozarcev, por-
- celana, jedilnih, kavniških in moca-
- servisov, raznovrstne kuhinjske posode

in to v moji novo odprti trgovini
Ljubljana, Tyrševa cesta 51
poleg kavarne „Majcen“

Sa mnogostevilni obiski se c. občinstvu priporočam

Cene stalne in zmerne. Postrežba prijazna in solidna

Evgen Hribar

Ljubljana, Tyrševa cesta 51

Mojstrovina

²Dr. Oetker-jevim
PECILNIM PRAŠKOM

Še ena lepa starka!

Gospa L. Rogers

Citajte naslednje njeno pismo v katerem pove kako je žena petdesetih let lahko videti mlada.

"ŠTEJEM 50 let ... imam šest odraslih hčera in tri vnuke, a vsi ljudje mi pravijo, da imam kožo in polt kakor 30-letna žena. Mnogokrat me vprašujejo o skrivnosti moje lepe mladostne kože in jaz jim vedno odgovorjam: »Krema Tokalon za hrano kože.«

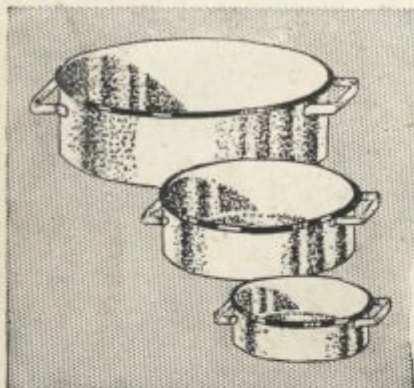
Uporabljajte rožnato hrano za kožo Tokalon vsak večer. Ona vsebuje Biocel — presenetljiv vitalni element mladosti — ki ga je odkril znameniti dunajski vseučiliški profesor. Ta krema hrani in pomlajuje kožo, kadar spite. Vsako jutro se zbudite na videz mlajši.

Cez dan uporabljajte belo kremo Tokalon (ki ni mastna). Ta krema učinkuje kakor neki čar na odporno in temno kožo ter blede polt. Odstranjuje globoko ukoreninjen prah in nesnago iz kožnih znojnic. Zajedalec neglo izginejo. Razširjene znojnice se zožijo. Koža postane sveža, jasna in gladka kakor baržun. Tako lahko dobite privlačno dekliško polt in mlajši videz za mnogo let. Začnite že danes uporabljati kremo Tokalon za hrano kože. Uspešni rezultati so zagotovljeni, ali pa se denar vrne.

Moderne frizure

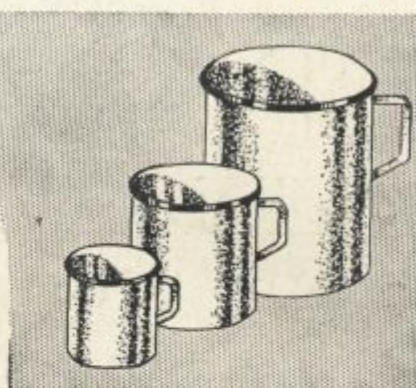
izdeluje Frizerski salon «PAVLA»
CELJE, KOVAŠKA ULICA 1

Jubilejni (1879 — 1939) «Beli teden»

T 2-1 Garnitura ponev, 3 komadi, in sicer po 2 in pol, 1 in pol ter pol litra, emailirana v izredno lepi resedni (mleč-nozeleni) barvi, nekaj najnovejšega, samo

Din 25.—

T 2-3 Garnitura loncev, 3 komadi, in sicer po 2 in pol, 1 in pol ter pol litra, emailirana v izredno lepi resedni (mleč-nozeleni) barvi, izredno lepa, izjemno

Din 25.—

T 1-17 Vse 3 garniture za vino, kompot ali kolače in za vodo, v moderni svetlosivi barvi za neverjetno ceno Din 48.—

T 13-2 Garnitura (kombinirane in hlačke) iz svilenega šarmez-trikoa, v raznih barvah, velikosti I. do IV., senzacionalna cena

Din 30.—

T 26-7 Frotirne brisače, 120x60 cm, z neznatno tovarniško hibo, z resami Din 20.—, brez res, težje Din 25.—, najtežje Din 30.—

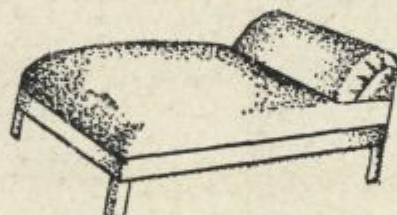

T 11 148 Desertna garnitura (prti 130 x 130 cm s 6 prtiči 30 x 30 cm), modra ali rumena, z moderno borduro, samo

Din 39.—

T 1-5 Krožniki iz kamenine, beli, globoki ali plitvi, 23 cm v premeru, Din 3-50, desertni, 19 cm v premeru

Din 2-50

19-701 Otomana iz bukovogale, prevlečena z lanim platnom ali vzorčastim gradlom, zelo solidno izdelana, 180 x 80 cm velika

Din 480.—

T 1-8 Krožnik iz porcelana, z zlato obrobo, globoki ali plitvi, 23 cm v premeru

Din 9.—, desertni, 19 cm v premeru

Din 6.—

T 1-2 Garnituraskled, 3 komadi po 24, 21 in 18 cm v premeru, bela kamenina (fajans), lepo dekorirana

Din 22.—

Veleblagovnica

Kastner & Ohler

Zagreb, Ilica 416

T 1-3 Garnituraskled, 3 komadi po 23, 18 in 14 cm v premeru, iz bele kamenine (fajanse)

Din 14.—

Zohtevajte brezplačni katalog jubilejnega »Belega tedna«!